

Research Paper

Trust-Based Resource Mobilization Mechanisms in Community-Based Organizations: A Meta-Synthesis of Social Innovation Pathways

*Alireza Salasi¹, Mohammad Mahdi Jafari²

1. Director of the Office of Career Guidance, Counseling, and Entrepreneurship at the Technology Commercialization and Knowledge-Based Employment Organization, Jahad Daneshgahi (ACECR), Tehran, Iran.

2. Secretary-General of the Social Innovation Award (JANA), Tehran, Iran.

Use your device to scan and read the article online

Citation: Salasi, A., Jafari, M. (2025). [Trust-Based Resource Mobilization Mechanisms in Community-Based Organizations: A Meta-Synthesis of Social Innovation Pathways (Persian)]. *Journal of Governance knowledge*, 03(08), 30-62. <https://doi.org/10.22034/jokog.2025.528267.1106>

<https://doi.org/10.22034/jokog.2025.528267.1106>

Received: 04 Jun 2025

Revised: 19 Oct 2025

Accepted: 10 Nov 2025

Available Online: 21 Dec 2025

Keywords:

trust, resource mobilization, social organization, meta-synthesis, social innovation, social capital, social entrepreneurship

ABSTRACT

The aim of this study is to identify and explain trust-based resource mobilization mechanisms in social organizations, emphasizing the role of trust as a strategic asset in strengthening social capital, enhancing cooperative networks, and facilitating social innovation. The research methodology is meta-synthesis, based on a systematic review of academic sources, with the study population comprising articles published up to 2025 in reputable databases. After applying inclusion and exclusion criteria, 32 qualitative articles were selected for analysis. The quality of these studies was assessed using the 32-item COREQ checklist. Data were analyzed through open, axial, and selective coding utilizing MAXQDA software, resulting in the extraction of trust mechanisms in five main domains: transactional trust, social capital, trust networks, social innovation, and social entrepreneurship. Findings demonstrated that these mechanisms provide an integrated framework for resource management and realization of organizational missions. Ultimately, practical strategies are recommended for policymakers and managers to promote trust as a strategic resource.

* Corresponding Author:

Alireza Salasi

Address: Jahad Daneshgahi (ACECR), Tehran, Iran

E-mail: alireza.salasi@ut.ac.ir

مقاله پژوهشی

سازوکارهای تأمین منابع مبتنی بر اعتماد در سازمان‌های اجتماعی: فراترکیبی از مسیرهای نوآوری اجتماعی

*علیرضا ثلاثی^۱، محمد مهدی جعفری^۲

۱. رییس اداره هدایت و مشاوره شغلی و کارآفرینی، سازمان تجاری سازی فناوری و اشتغال دانش بنیان جهاددانشگاهی، تهران، ایران.

۲. دبیرکل جایزه نوآوری اجتماعی (جانا)، تهران، ایران.

چکیده

هدف این پژوهش، شناسایی و تبیین سازوکارهای تأمین منابع مبتنی بر اعتماد در سازمان‌های اجتماعی با تأکید بر نقش اعتماد به‌عنوان سرمایه‌ای راهبردی در ارتقای سرمایه اجتماعی، تقویت شبکه‌های همکاری و تسهیل نوآوری اجتماعی است. روش پژوهش فراترکیب (Meta-synthesis) مبتنی بر مرور نظام‌مند منابع علمی بوده و جامعه آماری شامل مقالات منتشرشده تا سال ۲۰۲۵ در پایگاه‌های معتبر است. پس از بررسی معیارهای ورود و خروج، ۳۲ مقاله کیفی برای تحلیل انتخاب شد. برای سنجش کیفیت مقالات، از چک‌لیست COREQ با ۳۲ آیتم استفاده شد. تحلیل داده‌ها با کدگذاری باز، محوری و انتخابی در نرم‌افزار MAXQDA انجام شد و سازوکارهای اعتماد در پنج حوزه اصلی استخراج شد: اعتماد تبادل، سرمایه اجتماعی، شبکه‌های اعتماد، نوآوری اجتماعی و کارآفرینی اجتماعی. یافته‌ها نشان داد این سازوکارها چارچوبی منسجم برای مدیریت منابع و تحقق مأموریت‌های سازمانی ایجاد می‌کنند. در پایان، راهبردهای عملی برای سیاست‌گذاران و مدیران جهت ترویج اعتماد به‌عنوان منبعی راهبردی توصیه شد.

تاریخ دریافت: ۱۴ خرداد ۱۴۰۴

تاریخ بازنگری: ۲۷ مهر ۱۴۰۴

تاریخ پذیرش: ۱۹ آبان ۱۴۰۴

تاریخ انتشار: ۳۰ آذر ۱۴۰۴

کلیدواژه‌ها:

اعتماد، تأمین منابع، سازمان اجتماعی، فراترکیب، نوآوری اجتماعی، سرمایه اجتماعی، کارآفرینی اجتماعی

* نویسنده مسئول:

علیرضا ثلاثی

نشانی: سازمان تجاری سازی فناوری و اشتغال دانش بنیان جهاددانشگاهی، تهران، ایران.

رایانامه: alireza.salasi@ut.ac.ir

مقدمه

اجتماعی برای بقا و توسعه خود ناگزیر از تعامل با طیفی گسترده از بازیگران از دولت‌ها و بخش خصوصی گرفته تا جوامع محلی هستند. در چنین بستری، اعتماد نه تنها یک دارایی نامشهود ارزشمند، بلکه یک مزیت رقابتی برای جذب منابع، ایجاد مشارکت‌های بلندمدت و تسهیل فرآیند نوآوری به شمار می‌رود (Ding et al, 2023a, 2023a; Jabłoński & Jabłoński

بنابراین، بررسی سازوکارهای تأمین منابع مبتنی بر اعتماد در سازمان‌های اجتماعی و تحلیل پیوند آن با نوآوری اجتماعی، نه تنها از منظر نظری به غنای ادبیات حوزه کمک می‌کند، بلکه از بُعد عملیاتی نیز می‌تواند راهنمایی برای مدیران و سیاست‌گذاران در طراحی مدل‌های پایداری و توسعه این سازمان‌ها باشد. این مطالعه سه سهم اصلی دارد: (الف) تدوین چارچوب مفهومی یکپارچه برای درک نقش اعتماد در تأمین منابع سازمان‌های اجتماعی؛ (ب) شناسایی سازوکارهای عملیاتی برای تقویت سرمایه اجتماعی و شبکه‌های اعتماد به منظور افزایش پایداری مالی و تحقق مأموریت اجتماعی؛ و (ج) ارائه مسیرهای تحقیقاتی آینده که می‌تواند به طراحی سیاست‌ها و رویه‌های توانمندساز برای بازیگران بخش سوم و وابسته کمک کند. این ترکیب نظری-عملی، ضرورت توجه ساختارمند به «تأمین منابع مبتنی بر اعتماد» را هم برای پژوهشگران و هم برای مدیران سازمان‌های اجتماعی برجسته می‌سازد.

مروری بر مبانی نظری و پیشینه پژوهش

در این بخش به مفاهیم، الگوها و نظریه‌های مربوط به تأمین منابع اعتماد محور و نوآوری اجتماعی پرداخته شده و سیر تطور و تحول مفاهیم یاد شده در سازمان‌های اجتماعی مورد بررسی قرار می‌گیرد:

اعتماد به عنوان یکی از ارکان بنیادین سرمایه اجتماعی^۱، نقشی کلیدی در پایداری و اثربخشی سازمان‌های اجتماعی ایفا می‌کند. این مفهوم نه تنها بستر تعاملات مؤثر بین ذی‌نفعان را فراهم می‌آورد، بلکه به عنوان یک سازوکار کاهش عدم قطعیت و تسهیل همکاری، زمینه‌ساز نوآوری اجتماعی و خلق ارزش مشترک نیز هست (Bacq & Janssen, 2011; Mair & Martí, 2006). در زیست بوم پیچیده نوآوری اجتماعی، که سازمان‌ها با محدودیت‌های مالی، تغییرات محیطی و چالش‌های مشروعیت مواجه‌اند، طراحی راهبردهای تأمین منابع مبتنی بر اعتماد^۲ می‌تواند به شکل معناداری ظرفیت آن‌ها را برای تحقق مأموریت‌های اجتماعی و اقتصادی ارتقاء دهد. (Kulshrestha et al, 2021; Provan & Kenis

نوآوری اجتماعی^۳ به عنوان یک پدیده چندوجهی، طی دهه‌های اخیر از فعالیت‌های خیرخواهانه سنتی فراتر رفته و به راهبردی برای حل مسائل پیچیده اجتماعی و اقتصادی از طریق تلفیق خلاقیت، کارآفرینی و مسئولیت اجتماعی تبدیل شده است (Howaldt et al, 2016 a). این رویکرد، به ویژه زمانی که با شبکه‌های اعتماد و سرمایه اجتماعی پیوند می‌خورد، می‌تواند منابع مالی و غیرمالی پایدار را برای سازمان‌های اجتماعی بسیج کند و موجب افزایش تاب‌آوری و اثرگذاری آن‌ها شود. (Lyu et al, 2021; Steinbruch et al).

ضرورت پرداختن به این موضوع از آن‌جا ناشی می‌شود که در بسیاری از کشورها، سازمان‌های

1. Social wealth
2. Trust sourcing
3. Social innovation

سیر تحول و تطور نوآوری اجتماعی: یک نگاه جامع

نوآوری اجتماعی، به عنوان یک مفهوم چندوجهی، طی دهه‌های اخیر تحولات چشمگیری را تجربه کرده است. این مفهوم از یک سو به دنبال حل چالش‌های اجتماعی و از سوی دیگر به خلق ارزش‌های اجتماعی و اقتصادی می‌پردازد. (Geoff Mulgan, Sanders, 2007). این مفهوم عامل محوری در حل معضلات اجتماعی و ترویج راه‌حل‌های پایدار به شمار می‌آید. این پدیده شامل شکل‌دهی به استراتژی‌ها، مفاهیم و ایده‌های نوینی است که به منظور ارتقاء رفاه اجتماعی و ایجاد تغییرات تحول‌آفرین طراحی شده‌اند. نوآوری اجتماعی به شناسایی و پاسخگویی به نیازهای اجتماعی برآورده‌نشده، به‌ویژه در میان جمعیت‌های مهاجر و اقلیت‌های قومی و مذهبی، می‌پردازد که منجر به ارتقاء استانداردهای زندگی می‌شود (Budumuru et al, 2022).

ابعاد کلیدی نوآوری اجتماعی شامل ادراک، نیازها و چالش‌ها، بازیگران، منابع و پویایی فرآیند می‌باشند (Howaldt et al, 2016b). که هر کدام از این ابعاد تشریح می‌گردد.

جدول ۱. سیر تغییر و تکامل مفهوم نوآوری اجتماعی

ویژگی‌های بارز	تعریف مرسوم نوآوری اجتماعی	بازه زمانی
تمرکز بر کمک به نیازمندان، رویکرد سنتی	فعالیت‌های خیرخواهانه و بشردوستانه	قبل از دهه ۱۹۶۰
ظهور جنبش‌های اجتماعی، تاکید بر مشارکت مردم	تلاش برای تغییر سیستم‌های اجتماعی	دهه ۱۹۶۰ و ۱۹۷۰
تمرکز بر بهبود عملکرد سازمان‌های اجتماعی، استفاده از فناوری	نوآوری در خدمات اجتماعی	دهه ۱۹۸۰ و ۱۹۹۰
تلفیق نوآوری، کارآفرینی و مسئولیت اجتماعی، حل چالش‌های پیچیده اجتماعی	خلق ارزش اجتماعی و اقتصادی	دهه ۲۰۰۰ تاکنون

■ مفاهیم و درک: این بعد به شناخت و فهم عمیق از ماهیت نوآوری اجتماعی، اهداف آن و چگونگی عملکرد آن می‌پردازد. در این بخش، مفاهیم بنیادی، نظریه‌ها و چارچوب‌های مفهومی مرتبط با نوآوری اجتماعی مورد بررسی قرار می‌گیرند (Moulaert, F., et al, 2013).

■ نیازها و چالش‌های اجتماعی: این بعد به شناسایی و تحلیل نیازها و چالش‌های اجتماعی که نوآوری اجتماعی می‌کوشد به آن‌ها پاسخ دهد، می‌پردازد. در این بخش، مسائل اجتماعی مانند فقر، نابرابری، تغییرات اقلیمی و سلامت مورد توجه قرار می‌گیرند (Murray, et al, 2019).

■ بازیگران، شبکه‌ها و حکمرانی: این بعد به نقش بازیگران مختلف در فرآیند نوآوری اجتماعی، از جمله دولت، سازمان‌های غیردولتی، کسب‌وکارها و جامعه مدنی می‌پردازد. همچنین، به اهمیت شبکه‌های اجتماعی و نقش حکمرانی در تسهیل و هدایت نوآوری اجتماعی اشاره دارد. (Huybrechts & Nicholls, 2020)

همکاری بین بازیگران مختلف و استفاده از منابع و قابلیت‌های موجود است.

نوآوری اجتماعی از استراتژی‌های بازارمحور برای طراحی راه‌حل‌های پایدار استفاده می‌کند و بدین ترتیب اطمینان حاصل می‌شود که کسب‌وکارهای اجتماعی به‌طور مؤثر عمل کرده و اهداف اجتماعی خود را محقق کنند. (Hojnik & Crnogaj, 2020). نوآوری اجتماعی به‌عنوان یک تسریع‌کننده عمل کرده و کارآفرینان را توانمند می‌سازد تا منابع را بسیج کرده و راه‌حل‌های نوآورانه برای چالش‌های عمیق اجتماعی بیابند. با ادغام خلق ارزش اجتماعی و پایداری اقتصادی، نوآوری اجتماعی قابلیت حیات کسب‌وکارهای اجتماعی را افزایش می‌دهد و

منابع، قابلیت‌ها و محدودیت‌ها: این بعد به منابع مالی، انسانی و فنی مورد نیاز برای اجرای نوآوری‌های اجتماعی و همچنین محدودیت‌ها و موانع موجود در این مسیر می‌پردازد. (2013, Klyver & Schenkel)

پویایی فرایند: این بعد به فرایند نوآوری اجتماعی، از ایده اولیه تا اجرای آن و ارزیابی نتایج، می‌پردازد. در این بخش، به عواملی مانند خلاقیت، همکاری، یادگیری و تغییر سازمانی توجه می‌شود (Murray et al., 2022). این ابعاد نشان می‌دهد که نوآوری اجتماعی یک پدیده چند وجهی است که نیازمند درک عمیق از مسائل اجتماعی،

ابعاد کلیدی نوآوری اجتماعی

شکل ۱. ابعاد کلیدی و اثرگذار نوآوری اجتماعی

سرمایه اجتماعی است و به کارآفرینان اجتماعی این امکان را می‌دهد تا منابع و پشتیبانی را بسیج کنند. (Mosek et al, 2007) سازمان‌های اجتماعی نقش مهمی در رسیدگی به مسائل پیچیده اجتماعی ایفا می‌کنند، اما با چالش‌های قابل توجهی نیز مواجه هستند که می‌تواند اثرگذاری آن‌ها را محدود کند (James Austin, Howard Stevenson, 2006). در ادامه به برخی از این چالش‌ها و محدودیت‌ها از لنز پژوهش‌های پیشین پرداخته می‌شود. سازمان‌های اجتماعی معمولاً به کمک‌های مالی و اعانات وابسته هستند و این امر آن‌ها را در برابر نوسانات اقتصادی آسیب‌پذیر می‌کند که می‌تواند بر پایداری و توانایی آن‌ها در رسیدگی مؤثر به مسائل اجتماعی تأثیر بگذارد. به بیان دیگر کمبود منابع مالی می‌تواند ظرفیت آن‌ها را برای پیاده‌سازی راه‌حل‌های نوآورانه و گسترش تأثیرشان محدود کند.

چالش‌های دوگانگی مأموریت در سازمان‌های اجتماعی

سازمان‌های اجتماعی ممکن است در کسب اعتماد عمومی با چالش‌هایی مواجه شوند، به ویژه در محیط‌هایی که در آن به ابتکارات و نوآوری‌های اجتماعی به دیده تردید نگریسته می‌شود (Boesso et al, 2013a). این سازمان‌ها اغلب بین مأموریت‌های اجتماعی خود و نیاز به پایداری مالی تنش‌هایی را تجربه می‌کنند که می‌تواند منجر به انحراف و یا شکست از تحقق مأموری شود. (Son Turan, 2021) ترکیب تمرکز بر تأثیر اجتماعی و قابلیت اقتصادی می‌تواند فرآیندهای تصمیم‌گیری و برنامه‌ریزی استراتژیک را پیچیده کند و این مهم همان خلق ارزش مشترک^۵ و رسیدن به توسعه پایدار است (M. Zhang et al, 2022). به نظر می‌رسد برای غالب شدن به این چالش‌ها نیاز به رویکردهای

موفقیت آن‌ها را در بازارهای رقابتی تسهیل می‌کند. (Hojnik & Crnogaj, 2020) در نهایت، ترویج نوآوری اجتماعی برای شکل‌دهی به راه‌حل‌های پایدار که نه تنها به چالش‌های اجتماعی فوری پاسخ می‌دهند، بلکه به تحول پایدار جامعه نیز کمک می‌کنند، ضروری است.

اعتماد و نقش آن در سازمان‌های اجتماعی^۴

اعتماد به‌عنوان یکی از ارکان بنیادین سرمایه اجتماعی، در کاهش عدم قطعیت و تسهیل روابط میان ذی‌نفعان سازمان‌های اجتماعی نقشی محوری ایفا می‌کند. این مفهوم، علاوه بر کاهش هزینه‌های مبادله و بهبود کارایی تعاملات، موجب افزایش ظرفیت همکاری و نوآوری در سازمان‌ها می‌شود (Provan & Kenis, 2008). در ادبیات مدیریت، اعتماد غالباً به‌عنوان پیش‌نیازی برای ایجاد شبکه‌های پایدار و موفقیت‌آمیز مورد تأکید قرار گرفته است (Bachmann & Inkpen, 2011). سازمان‌های اجتماعی که بر پایه روابط اعتماد متقابل عمل می‌کنند، توانایی بیشتری در جذب منابع، ایجاد شراکت‌های راهبردی و تحقق اهداف اجتماعی و اقتصادی دارند (Mair & Martí, 2006).

اعتماد و سرمایه اجتماعی در نوآوری اجتماعی

اعتماد، عنصر بنیادین در نوآوری اجتماعی است که بر درک نیت کارآفرینان اجتماعی و توانایی آن‌ها در دستیابی به اهداف اجتماعی تأثیر می‌گذارد. اعتماد جزء اصلی در ساخت سرمایه اجتماعی است که برای موفقیت ابتکارات نوآوری اجتماعی ضروری می‌باشد. (Aray & Petrova-Savchenko, 2019) سرمایه اجتماعی، که شامل اعتماد نیز می‌شود، برای نوآوری اجتماعی حیاتی است. اعتماد تسهیل‌کننده توسعه

5. Create share value(CSV)

4. Community-Based Organizations

مشهود است (Piazza et al, 2024). دستیابی به موفقیت بلندمدت به‌طور ذاتی با ظرفیت حفظ روابط مبتنی بر اعتماد ارتباط دارد که می‌تواند منجر به افزایش سرمایه اجتماعی و ثبات سازمانی شود. اعتماد به‌عنوان یک نیروی پایدار عمل می‌کند و به کسب‌وکارهای اجتماعی این امکان را می‌دهد که به‌خوبی از چالش‌ها عبور کنند و با تغییرات محیطی سازگار شوند (Jabłoński & Jabłoński, 2019b). این وجود، می‌توان دریافت که پرورش اعتماد برای کسب‌وکارهای اجتماعی ضروری است تا منابع را تأمین کنند، به‌طور مؤثری با ذینفعان تعامل داشته باشند و به موفقیت پایدار دست یابند. پژوهش‌های آینده می‌توانند به بررسی روش‌های خاص برای ایجاد و حفظ اعتماد در زمینه‌های مختلف بپردازند.

تأمین بر نوآوری اجتماعی و اعتماد در سازمان‌های اجتماعی

درک جامع از تعامل بین نوآوری اجتماعی و تخصیص منابع مبتنی بر اعتماد برای نهادهای اجتماعی که به دنبال افزایش تأثیر اجتماعی خود هستند، ضروری است (Kulshrestha et al, 2021). وجود اعتماد، همکاری و تبادل منابع را تقویت می‌کند که هر دو عنصر برای پیاده‌سازی موفق نوآوری اجتماعی بنیادین هستند. اعتماد به‌عنوان یک منبع کلیدی عمل می‌کند که برای پرورش سرمایه اجتماعی ضروری است و از ابتکارات نوآوری اجتماعی حمایت می‌کند و تعاملات همکاری‌جویانه میان ذینفعان را ترویج می‌دهد. در واقع اعتماد اجتماعی در ایجاد فرهنگ تحمل شکست، که برای نوآوری حیاتی است و همچنین چگونگی کاهش محدودیت‌های مالی شرکت‌ها از طریق اعتماد می‌پردازد (Ding et al, 2023b). عناصر اصلی تشکیل‌دهنده اعتماد شامل یکپارچگی، صلاحیت،

نوآورانه‌ای برای تولید منابع و ایجاد اعتماد در جوامع وجود دارد که برای افزایش اثربخشی سازمان‌های اجتماعی در حل مسائل پیچیده اجتماعی ضروری است (Liu et al, 2022).

نقش «اعتماد» در جلب مشارکت و تأمین منابع و رسیدن به موفقیت پایدار

اعتماد یک جزء تاثیرگذار در حوزه نوآوری اجتماعی به شمار می‌رود که امکان تأمین منابع، جلب مشارکت ذینفعان و تضمین موفقیت پایدار را فراهم می‌آورد. اعتماد به‌عنوان یک پایه اساسی، روابط بین فردی و کارایی عملیاتی کسب‌وکارهای اجتماعی را تقویت می‌کند (Steinbruch et al, 2021). اعتماد هزینه‌های معاملاتی را کاهش می‌دهد و رفتارهای همکاری‌جویانه را ترویج می‌کند و بدین ترتیب تأمین منابع از ذینفعان را تسهیل می‌نماید. کسب‌وکارهای اجتماعی که به‌عنوان کسب‌وکارهای قابل اعتماد شناخته می‌شوند، احتمال بیشتری دارند که حمایت گسترده‌تری از ذینفعان متنوع، از جمله نهادهای دولتی و سازمان‌های اجتماعی را کسب کنند (Kulshrestha et al, 2021). اعتماد به بهبود ارتباطات و همکاری میان ذینفعان کمک می‌کند و در نهایت منجر به ایجاد مشارکت‌های مؤثرتر می‌شود (Aray & Petrova-Savchenko, 2019). تعامل با ذینفعان از طریق روش‌های شفاف، شبکه حمایتی‌ای را پرورش می‌دهد که برای کسب‌وکارهای اجتماعی حیاتی است (Steinbruch et al, 2021). تحقیقات اخیر نشان می‌دهند که انگیزه‌ها را می‌توان به سه دسته تقسیم کرد: درونی (میل به توسعه مهارت و لذت بردن)، بیرونی (پاداش‌های مالی) و نوع‌دوستانه (سود رساندن به دیگران). با این حال، فقدان چارچوب‌های جامعی که این عوامل را در زمینه چالش‌های نوآوری اجتماعی یکپارچه کنند،

اعتماد و تأثیر آن بر تأمین منابع و بهبود کارایی سازمان‌های اجتماعی در ایجاد تغییرات اجتماعی پایدار، برجسته می‌سازد. از آنجایی که مفاهیمی چون نوآوری اجتماعی و تأمین منابع بر مبنای اعتماد نوظهور بوده و پیشینه اندکی در مورد آن وجود دارد، این مقاله قصد دارد تا با بهره‌گیری از رویکرد فراترکیب و تحلیل و بررسی روندها و نظریه‌های موجود در مقالات معتبر و پراستناد، یک الگوی مبتنی بر تحلیل داده‌ها و کاربردی از همراهی نوآوری اجتماعی و تأمین منابع بر پایه اعتماد با هدف پایدارسازی کسب و کارهای اجتماعی ارائه دهد. در بخش بعدی روش‌شناسی مورد استفاده در جهت ارائه یک الگوی کاربردی برای غلبه بر چالش‌های تعادل میان مأموریت‌های اجتماعی و اقتصادی، تأمین منابع و پایداری کسب و کارهای اجتماعی تلاش می‌کند.

روش‌شناسی پژوهش^۶

این پژوهش از منظر هدف کاربردی و از نظر گردآوری اطلاعات از روش اسنادی - فراترکیب^۷ استفاده نموده است. این روش، مبتنی بر مرور ساختارمند مطالعات کتابخانه‌ای جهت دستیابی به شناخت دقیق پیرامون پدیده مورد مطالعه است. (Khanifar et al., 2022). از آنجا که مطالعات تأمین منابع مبتنی بر اعتماد و نوآوری اجتماعی، بیشتر در پژوهش‌های کیفی انجام گرفته است، لذا روش فراترکیب، روش مناسبی برای عنوان یادشده محسوب می‌شود. زیرا فراترکیب این امکان را برای پژوهشگر فراهم می‌کند که به شیوه ساختارمندی از یافته‌های استخراج شده از مطالعات کیفی مرتبط با موضوع تحقیق استفاده نماید (Hesabi et al., 2021).

ثبات، وفاداری و شفافیت هستند که ترکیب آن‌ها به‌طور قابل توجهی پویایی روابط و تبادل منابع را تقویت می‌کند. همچنین اعتماد ایجاد ارزش اجتماعی را تسهیل می‌کند، زیرا به جوامع قدرت می‌بخشد و نیازهای اجتماعی موجود را به‌طور مؤثر مورد بررسی قرار می‌دهد. اعتماد اجتماعی سه سازوکار را مورد بحث قرار می‌دهد که از طریق آن‌ها به ترویج نوآوری کمک می‌کند: تقویت انگیزه‌های بلندمدت مدیریتی، کاهش محدودیت‌های مالی و ایجاد فرهنگ همکاری (Lyu et al., 2023). پر واضح است که ایجاد مشروعیت از طریق شیوه‌های عملیاتی شفاف، اعتماد را تقویت می‌کند و در نتیجه منجر به بهبود جذب منابع و افزایش مشارکت جامعه می‌شود. بنابراین، مرور پیشینه به رابطه پیچیده بین سازمان‌های اجتماعی، نوآوری اجتماعی و تأمین منابع مبتنی بر اعتماد اشاره می‌کند. سازمان‌های اجتماعی نقش حیاتی در رسیدگی به مسائل اجتماعی پیچیده ایفا می‌کنند، اما با چالش‌های قابل توجهی از جمله محدودیت‌های منابع، مسائل مربوط به اعتماد و مشروعیت، و تعادل بین مأموریت‌های اجتماعی و پایداری اقتصادی و مالی مواجه هستند. نوآوری اجتماعی به عنوان یک سازوکار حیاتی برای غلبه بر این چالش‌ها ظهور می‌کند و راه‌حل‌های پایداری را فراهم می‌آورد که به نیازهای اجتماعی برآورده نشده پاسخ می‌دهد و در عین حال قابلیت زیست اجتماعی را افزایش می‌دهد. اعتماد به عنوان یک عنصر بنیادی شناسایی می‌شود که نه تنها جذب منابع و مشارکت ذینفعان را تسهیل می‌کند، بلکه موفقیت بلندمدت را از طریق پرورش شراکت‌های قوی و سرمایه اجتماعی تضمین می‌کند. با این حال، درک جامع‌تری از تعامل بین نوآوری اجتماعی و اعتماد در سازمان‌های اجتماعی وجود ندارد. این امر نیاز به تحقیقات بیشتری را برای بررسی پویایی‌های

6. Methodology

7. Meta synthesis

جدول ۲. پرسش‌های پژوهش فراترکیب

پارامترهای تعیین کننده	پرسش	پاسخ
چه/What	ابعاد کلیدی نوآوری اجتماعی در سازمان‌های اجتماعی چیست؟ چه مکانیزم‌هایی برای تأمین منابع مبتنی بر اعتماد وجود دارد؟ چگونه می‌توان از این مفاهیم برای ارتقای عملکرد سازمان‌های اجتماعی استفاده کرد؟	شناسایی به کمک پیشینه پژوهش
چه کسی/Who	جامعه مورد نظر برای شناسایی ابعاد نوآوری اجتماعی و سازوکارهای تأمین منابع مبتنی بر اعتماد کدامند؟	مجلات دارای اعتبار علمی نمایه شده در پایگاه علمی Scopus
چه وقت/When	محدوده زمانی پژوهش	۲۰۱۱-۲۰۲۵
چگونه/How	داده‌ها چگونه جمع آوری شده‌اند؟	داده‌های ثانویه و به روش تحلیل اسناد

مفهومی و چارچوب‌های نظری برای تبیین ارتباط میان اعتماد، سرمایه اجتماعی و ظرفیت‌سازی منابع در زیست بوم سازمان‌های اجتماعی شناسایی می‌شوند؟

در گام دوم، مراجعه به پایگاه اسکوپوس^۸ و جستجوی مقالات با کلیدواژه‌های "Social"، "Trust sourcing"، "Social Entrepreneurship"، "Innovation" و " " طی ۱۵ سال اخیر (از سال ۲۰۱۱ تا ۲۰۲۵) انجام گردید و ۲۶۱ مقاله مرتبط یافته و جمع آوری شدند. در گام سوم، که مربوط به روش‌شناسی مربوط به نهایی‌سازی و ارزیابی کیفیت مقالات است، برای این منظور، استفاده از چک‌لیست COREQ^۹ با ۳۲ بخش، یک رویکرد استاندارد و معتبر برای

از این رو برای اجرای آن از روش هفت مرحله‌ای سندلوسکی و باروسو (Sandelowski et al, 2007). استفاده شده است. در گام نخست به طرح سوالات چپستی، جامعه پژوهش، محدوده زمانی، چگونگی روش برای تنظیم سوال پژوهش پرداخته می‌شود. در این مطالعه سوالات پژوهش عبارت است از:

۱. کدام سازوکارهای کلیدی در تأمین منابع مبتنی بر اعتماد در سازمان‌های اجتماعی قابل شناسایی هستند و چگونه این سازوکارها در قالب یک چارچوب مفهومی یکپارچه طبقه‌بندی می‌شوند؟

۲. چگونه اعتماد به‌عنوان یک سرمایه راهبردی می‌تواند در تقویت شبکه‌های همکاری و تسهیل مسیرهای نوآوری اجتماعی در سازمان‌های اجتماعی نقش آفرینی کند؟

۳. بر اساس شواهد تجربی موجود، کدام الگوهای

8. Scopus

9. Consolidated criteria for RReporting Qualitative research

جدول ۳: خلاصه نتایج جستجو و انتخاب منابع نهایی

ارزیابی کیفیت مطالعات کیفی محسوب می‌شود (Tong et al., 2007). این چک‌لیست در سه حوزه اصلی سازمان‌دهی شده است:

- حوزه یک: تیم پژوهش و بازتابی بودن^{۱۰}، این حوزه به ویژگی‌های شخصی محققان و رابطه آن‌ها با شرکت‌کنندگان می‌پردازد.

- حوزه دوم: طراحی مطالعه^{۱۱}، این حوزه به جنبه‌های روش‌شناختی و اجرایی پژوهش می‌پردازد و

- حوزه سوم: تحلیل و یافته‌ها^{۱۲}، این حوزه به فرآیند تحلیل داده و گزارش یافته‌ها می‌پردازد. در خصوص تصمیم‌گیری درباره حذف یا نگهداری مقالات دو رویکرد اصلی وجود دارد: رویکرد شامل^{۱۳} و رویکرد

انتخابی^{۱۴}. رویکرد شامل یعنی اینکه همه مقالات را حفظ کنید اما نمرات کیفیت را در تفسیر یافته‌ها در نظر بگیرید. این رویکرد در مطالعات فراترکیب رایج‌تر است زیرا (Lachal et al., 2017)

■ هدف از ارزیابی کیفیت، افزایش شفافیت است نه حذف مطالعات.

■ خوانندگان می‌توانند خود قضاوت کنند و

■ تنوع دیدگاه‌ها حفظ می‌شود.

محقق با غربالگری نتایج به دست آمده، پژوهش‌های معتبر را دسته‌بندی می‌کند. بعد از محدود کردن سال چاپ مقالات از ۲۰۱۱ الی ۲۰۲۵ و رسیدن به ۲۶۱ مقاله، بعنوان معیار عدم پذیرش و یا پذیرش مطالعه‌ها، مقالات انگلیسی در حوزه مدیریت و کسب و کار انتخاب شدند که در پایان به ۸۲ مقاله منتهی شد به طوریکه در نهایت ۳۲ مقاله در فرآیند کدگذاری و

14. selective

10. Research Team and Reflexivity
11. Study Design
12. Analysis and Findings
13. Inclusive

- تمام ۳۲ مقاله از کیفیت قابل قبول یا بهتر برخوردار هستند؛
- میانگین ۸۰٫۴۷٪ نشان‌دهنده مجموعه‌ای با کیفیت بالا است؛
- توزیع متوازن بین سه Domain نشان‌دهنده اعتبار روش شناختی است و
- روند بهبود در سال‌های اخیر نشان‌دهنده استاندارد تحقیق کیفی بهتری است.

ترسیم الگوی مفهومی قرار گرفت. با این رویکرد می‌توان به ارزیابی دانشی این مقالات تکیه نمود و آنها را معتبر و دارای بیشترین تاثیر ممکن دانست. در ادامه جدول خلاصه نتایج جستجو و انتخاب منابع نهایی و جدول ارزیابی کیفیت COREQ برای ۳۲ مقاله منتخب فراترکیب ارائه می‌گردد.

به طور خلاصه اطلاعات جدول ارزیابی کیفیت نشان‌دهنده این است که:

جدول ۴: جدول ارزیابی کیفیت COREQ

رتبه کیفیت	درصد	نمره کل (۳۲ آیتم)	Domain (۹ آیتم)	Domain (۱۵ آیتم)	Domain (۸ آیتم)	نویسنده(ها) و سال	کد مقاله
عالی	٪۸۱	۶۴/۵۲	۱۸/۱۶	۳۰/۲۴	۱۶/۱۲	Valle-Mestre & Jiménez-Jiménez (2022)	۱
خوب	٪۷۵	۶۴/۴۸	۱۸/۱۴	۳۰/۲۲	۱۶/۱۲	Galego et al. (2017)	۲
عالی	٪۸۲	۶۴/۵۳	۱۸/۱۵	۳۰/۲۵	۱۶/۱۳	Mangeloja et al (2022)	۳
خوب	٪۶۸	۶۴/۴۴	۱۸/۱۳	۳۰/۲۰	۱۶/۱۱	Poon & Swatman (2021)	۴
خوب	٪۷۳	۶۴/۴۷	۱۸/۱۴	۳۰/۲۱	۱۶/۱۲	Tsai & Kuo (2020)	۵
عالی	٪۸۹	۶۴/۵۷	۱۸/۱۶	۳۰/۲۷	۱۶/۱۴	Jayawarna et al (2018)	۶
عالی	٪۹۳	۶۴/۶۰	۱۸/۱۷	۳۰/۲۸	۱۶/۱۵	McCrea et al (2024)	۷
عالی	٪۸۱	۶۴/۵۲	۱۸/۱۵	۳۰/۲۴	۱۶/۱۳	Vluggen et al (2020)	۸
خوب	٪۷۱	۶۴/۴۶	۱۸/۱۳	۳۰/۲۱	۱۶/۱۲	Morduch & Haley (2019)	۹
خوب	٪۶۸	۶۴/۴۴	۱۸/۱۳	۳۰/۲۰	۱۶/۱۱	Moodley & Rajaratnam (2021)	۱۰
عالی	٪۸۵	۶۴/۵۵	۱۸/۱۵	۳۰/۲۶	۱۶/۱۴	Piazza et al (2024)	۱۱

رتبه کیفیت	درصد	نمره کل (۳۲ آیتم)	Domain (۹ آیتم)	Domain (۱۵ آیتم)	Domain (۸ آیتم)	نویسنده(ها) و سال	کد مقاله
خوب	٪۷۵	۶۴/۴۸	۱۸/۱۴	۳۰/۲۲	۱۶/۱۲	Vickers & Lyon (2022)	۱۲
عالی	٪۸۱	۶۴/۵۲	۱۸/۱۵	۳۰/۲۴	۱۶/۱۳	Ridley-Duff & Bull (2020)	۱۳
خوب	٪۷۶	۶۴/۴۹	۱۸/۱۴	۳۰/۲۳	۱۶/۱۲	(2019) Hemingway	۱۴
عالی	٪۹۲	۶۴/۵۹	۱۸/۱۷	۳۰/۲۷	۱۶/۱۵	Bulińska & (2019) Bagienska	۱۵
عالی	٪۸۲	۶۴/۵۳	۱۸/۱۵	۳۰/۲۵	۱۶/۱۳	Lepoutre & (2023) Heymans	۱۶
خوب	٪۷۶	۶۴/۴۹	۱۸/۱۴	۳۰/۲۳	۱۶/۱۲	Haugh & Lighton (2020)	۱۷
عالی	٪۸۷	۶۴/۵۶	۱۸/۱۶	۳۰/۲۶	۱۶/۱۴	Weerawardena & (2024) Mort	۱۸
عالی	٪۸۲	۶۴/۵۳	۱۸/۱۵	۳۰/۲۵	۱۶/۱۳	Nguyen & Pham (2022)	۱۹
خوب	٪۷۵	۶۴/۴۸	۱۸/۱۴	۳۰/۲۲	۱۶/۱۲	Costa & Pesci (2023)	۲۰
عالی	٪۸۹	۶۴/۵۷	۱۸/۱۶	۳۰/۲۷	۱۶/۱۴	(2024). Fang et al	۲۱
خوب	٪۶۵	۶۴/۴۲	۱۸/۱۲	۳۰/۱۹	۱۶/۱۱	Khalid & Ali (2016)	۲۲
خوب	٪۷۱	۶۴/۴۶	۱۸/۱۳	۳۰/۲۱	۱۶/۱۲	Lioukas & Reuer (2015)	۲۳
عالی	٪۷۹	۶۴/۵۱	۱۸/۱۴	۳۰/۲۴	۱۶/۱۳	Toivonen & Friis (2021)	۲۴
عالی	٪۸۲	۶۴/۵۳	۱۸/۱۵	۳۰/۲۵	۱۶/۱۳	Lapçin & Tasçi (2024)	۲۵
عالی	٪۸۷	۶۴/۵۶	۱۸/۱۶	۳۰/۲۶	۱۶/۱۴	Díaz-Perdomo et (2021). al	۲۶
عالی	٪۹۳	۶۴/۶۰	۱۸/۱۷	۳۰/۲۸	۱۶/۱۵	Kadyrova & (2023) Shapira	۲۷
عالی	٪۸۷	۶۴/۵۶	۱۸/۱۶	۳۰/۲۶	۱۶/۱۴	(2024). Lopes et al	۲۸

رتبه کیفیت	درصد	نمره کل (۳۲ آیتم)	Domain (۹ آیتم)	Domain (۱۵ آیتم)	Domain (۸ آیتم)	نویسنده(ها) و سال	کد مقاله
خوب	٪۷۳	۶۴/۴۷	۱۸/۱۳	۳۰/۲۲	۱۶/۱۲	Haugh (2022)	۲۹
خوب	٪۶۷	۶۴/۴۳	۱۸/۱۲	۳۰/۲۰	۱۶/۱۱	Huybrechts & Haugh (2020)	۳۰
عالی	٪۷۹	۶۴/۵۱	۱۸/۱۴	۳۰/۲۴	۱۶/۱۳	Peattie & Morley (2019)	۳۱
عالی	٪۸۹	۶۴/۵۷	۱۸/۱۶	۳۰/۲۷	۱۶/۱۴	Kim et al. (2025)	۳۲

آمده در مرحله قبل می‌باشند. درحقیقت کدها در این مرحله در قالب مفاهیم دسته بندی و ترکیب می‌گردند. این دسته بندی براساس اصل تمایز معنایی هر دسته انجام گرفت. پس از چند مرحله مطالعه، مشورت با دو تن از خبرگان حوزه کارآفرینی تعداد پنج مفهوم متمایز به دست آمد. در ادامه با تحلیل مفاهیم براساس وجه اشتراک آنها، تعداد ۳ مضمون^{۱۵} کلان یافت شد. که در قسمت یافته‌ها به این کدها اشاره شده است.

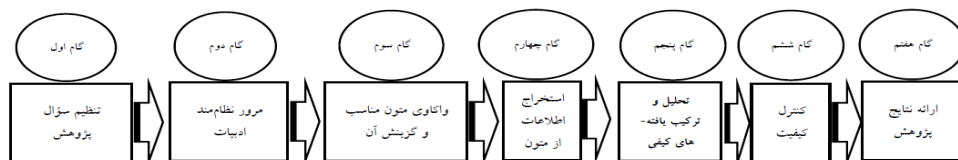
در گام ششم برای کنترل و سنجش پایایی مفاهیم به دست آمده، نتایج در اختیار یک نفر دیگر از خبرگان حوزه مطالعه قرار گرفته تا نظرات مقایسه شوند. سپس نتایج توسط شاخص کاپا، ارزیابی شد. ضریب کاپا کمتر از ۰/۲ بیانگر توافق کم می‌باشد، ضریب کاپا

در گام چهارم همه مقالات غربال شده، چندین بار مطالعه و کدگذاری گردید. هر مقاله یک تا چند کد را در بر می‌گرفت. بر اساس هدف پژوهش از کدگذاری باز و محوری و انتخابی در این پژوهش استفاده شد. در کدگذاری باز تعداد زیادی کد به دست آمد که این کدها مفاهیم و تعاریفی است که اطلاعات اولیه پژوهش را تشکیل می‌دهند. پس از آن کدگذاری محوری صورت گرفت. در کدگذاری محوری فرآیند ارتباط دهی طبقات با درجه بالایی از انتزاع به خرده طبقات با انتزاع کمتر انجام گرفت. در نهایت در کدگذاری انتخابی کدهای اضافی (کدهایی که با هدف پژوهش ارتباطی نداشتند) حذف شدند. در گام پنجم مفاهیم و ابعاد پژوهش مشخص گردید. مفاهیم، وجوه مشترک کدهای به دست

جدول ۵. آزمون مقایسه کدگذاری‌های محقق و یک خبره

سطح معناداری	تخمین T	انحراف معیار برآوردی	مقدار	
۰,۰۰	۴,۲۷	۰,۱۱	۰,۶۶	درجه توافق کاپا

15. Theme

شکل ۲. چارچوب فراترکیب بر طبق الگوی هفت مرحله‌ای سندلوسکی و باروسو (۲۰۰۶)

اجتماعی و کسب‌وکار اجتماعی و تأثیرات ایجاد اعتماد در نوآوری اجتماعی ارائه می‌شوند.

یافته‌ها

توصیف استنادات

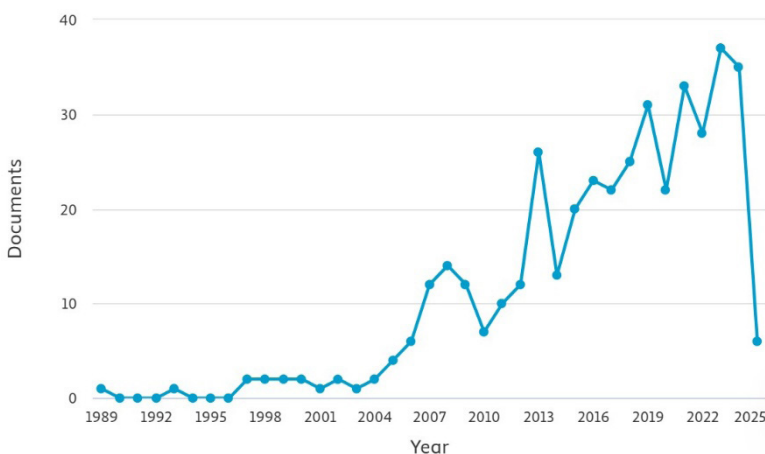
سیر صعودی انتشار مقالات با موضوع تامین منابع مبتنی بر اعتماد و نوآوری اجتماعی در سال‌های اخیر نشان می‌دهد که موضوع مذکور مورد توجه بسیاری از پژوهشگران قرار گرفته است.

بین ۰/۲ و ۰/۴ متوسط و ۰/۴ تا ۰/۶ بیانگر توافق زیاد و ۰/۶ تا ۰/۸ توافق خیلی زیاد را نشان می‌دهد. مقدار این شاخص برای پایایی ۰/۶۶۳ در نرم

افزار Spss با سطح معناداری ۰/۰۰ و انحراف معیار ۰/۱۱ محاسبه شد که چون مقدار آن بالای ۰/۶ است، رقم قابل قبولی می‌باشد.

در گام هفتم که گام آخر می‌باشد، یافته‌ها ارائه شده است. در این بررسی ۳ مضمون اصلی با عنوان نتایج ابعاد تامین منابع مبتنی بر اعتماد در بافتار نوآوری اجتماعی، تأثیرات منبع‌سازی اعتماد بر نوآوری

Documents by year

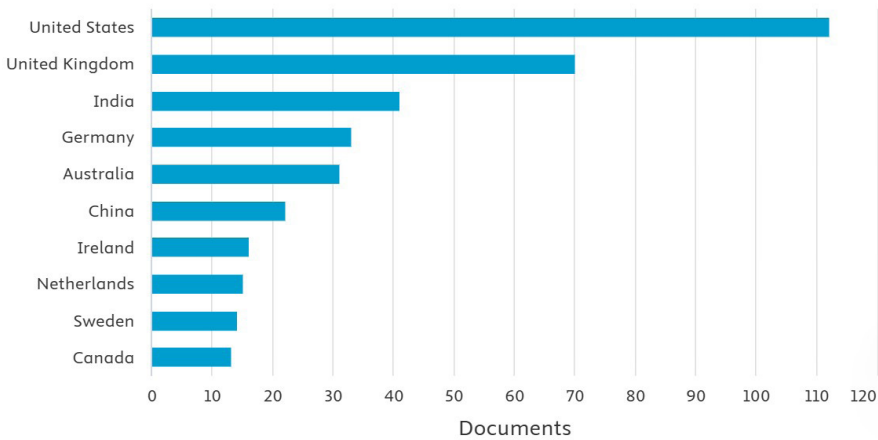

نمودار ۱. اسناد منتشر شده طی سه دهه اخیر

Documents by country or territory

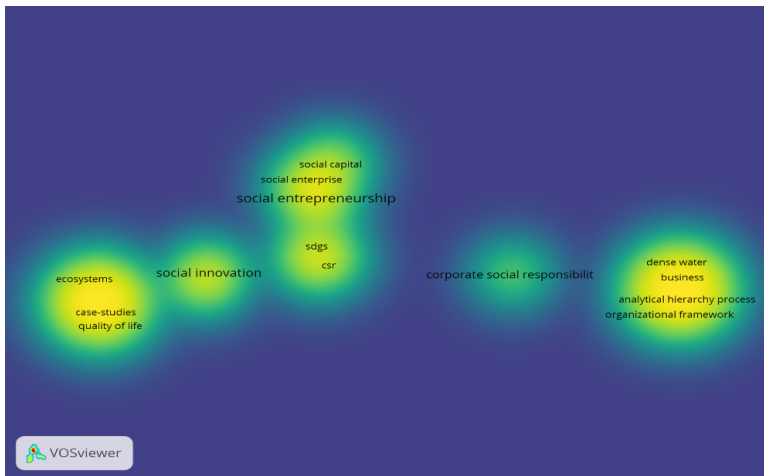
Compare the document counts for up to 15 countries/territories.

نمودار ۲. کشورها با بیشترین اسناد منتشر شده در موضوع منبع یابی مبتنی بر اعتماد و نوآوری اجتماعی

نوآوری اجتماعی را دارا هستند به نمایش گذاشته شده است.

همچنین در شکل زیر کشورهایی که بیشترین تحقیقات در زمینه منبع یابی مبتنی بر اعتماد و

شکل ۳. مهمترین کلیدواژه‌ها بر مبنای مقالات منتخب

آن در حوزه مورد نظر است. از حیث روش شناسی نیز بیشتر پژوهشهای انجام شده از روش های کیفی و عمدتاً از روش مطالعه موردی استفاده کرده اند. سه ناشر عمده که بیشترین مقالات مورد مطالعه در آنها به چاپ رسیده بودند الزویر^{۱۷}، بی ام جی پابلیشینگ گروپ^{۱۸} و نیچر پور تفولیو^{۱۹} بودند.

در جدول زیر برخی از مهمترین یافته های بدست آمده از مرور ساختارمند مقالات هدف ذیل موضوع منبع یابی اعتماد و نوآوری اجتماعی ارائه می گردد.

به منظور بررسی اینکه مقالات منتخب عمدتاً به چه موضوع هایی توجه داشته اند، از تحلیل همرخدای کلیدواژه ها در نرم افزار وس ویور^{۱۶}، استفاده شده است. براساس شکل (۱) کلیدواژه های که دارای بیشترین فراوانی هستند با غلظت یا چگالی بیشتری نمایش داده شده است که عبارتند از مسئولیت اجتماعی شرکتی، نوآوری اجتماعی، اثر اجتماعی، اعتماد، کسب و کار، کارآفرینی اجتماعی، منبع یابی، سرمایه اجتماعی و زیست بوم. درواقع باید توجه داشت که فراوانی بالای یک کلیدواژه حاکی از اهمیت

جدول ۶. ویژگی های اولیه برخی از تحقیقات مورد بررسی

کد مقاله	نام پژوهشگران	عنوان پژوهش	سال اجرا	یافته
۱	Ledian Valle-Mestre and Daniel Jimenez-Jimenez	Analysing the impact of organisation's dual mission on the development of social projects and innovation	۲۰۲۲	این مقاله به تحلیل تأثیر مأموریت دوگانه سازمان (شامل اهداف اجتماعی و اقتصادی) بر توسعه پروژه های اجتماعی و فرآیندهای نوآوری می پردازد. هدف اصلی این است که دریابیم چگونه تعادل بین مأموریت های اجتماعی و اقتصادی یک سازمان می تواند به ایجاد پروژه هایی منجر شود که نه تنها نیازهای جامعه را برطرف می کنند، بلکه زمینه ساز نوآوری های مؤثر نیز هستند
۲	Diego Henrique Galego, Marta Ferreira Dias, Marlene Paula Castro Amorim	Barriers to start-up a Social Enterprise	۲۰۱۷	این مقاله به بررسی چالش ها و موانعی می پردازد که افراد یا سازمان ها در مسیر راه اندازی یک کسب و کار اجتماعی با آن ها مواجه می شوند. این موانع می توانند شامل محدودیت های مالی، چالش های قانونی، کمبود منابع انسانی، نبود آگاهی کافی از نیازهای اجتماعی، یا حتی دشواری های مرتبط با ایجاد تعادل بین اهداف اجتماعی و اقتصادی باشند. شناسایی و درک این موانع به توسعه دهندگان کمک می کند تا راهکارهای مناسبی برای غلبه بر آن ها بیابند و کسب و کارهای اجتماعی پایدار و مؤثری ایجاد کنند.

17. Elsevier

18. Bmj Publishing Group

19. NATURE PORTFOLIO

16. Vos viewer

مقاله	کد	نام پژوهشگران	عنوان پژوهش	سال اجرا	یافته
	۳	Esa Mangeloja1 Tomi Ryo· Ovaska2 Takashima3	Entrepreneurial choices depend on trust: Some global evidence	۲۰۲۲	این مقاله به بررسی نقش اعتماد در تصمیم‌گیری‌های کارآفرینانه می‌پردازد و شواهدی جهانی ارائه می‌دهد که نشان می‌دهد اعتماد، به عنوان یک عامل کلیدی، تأثیر قابل توجهی بر انتخاب‌های افراد در زمینه کارآفرینی دارد. اعتماد نه تنها بر تعاملات بین فردی، بلکه بر روابط کسب و کارها با مشتریان، شرکا و نهادهای مالی نیز تأثیر می‌گذارد. این مطالعه نشان می‌دهد که در محیط‌هایی که سطح اعتماد بالاتر است، کارآفرینان تمایل بیشتری به سرمایه‌گذاری، نوآوری و پذیرش ریسک‌های حساب‌شده دارند. در مقابل، در جوامعی که اعتماد پایین‌تر است، موانع بیشتری برای شروع و توسعه کسب و کارها وجود دارد. این یافته‌ها اهمیت تقویت اعتماد در سطح فردی، سازمانی و اجتماعی را به عنوان عاملی تسهیل‌کننده برای رشد کارآفرینی و توسعه اقتصادی برجسته می‌کنند.
	۶	Dilani Jayawarna, Oswald Jones and Allan Macpherson	Resourcing Social Enterprises: The Role of Socially Oriented Bootstrapping	۲۰۱۸	این مقاله به بررسی روش‌های تأمین منابع برای کسب و کارهای اجتماعی می‌پردازد، با تمرکز بر استراتژی‌های راه‌اندازی (Bootstrapping) که دارای جهت‌گیری اجتماعی هستند. راه‌اندازی با رویکرد اجتماعی شامل استفاده از منابع محدود به شیوه‌ای خلاقانه و پایدار برای دستیابی به اهداف اجتماعی و اقتصادی است. این مقاله نشان می‌دهد که چگونه کسب و کارهای اجتماعی می‌توانند با استفاده از روش‌هایی مانند همکاری‌های محلی، جذب سرمایه‌های خرد، و بهره‌گیری از شبکه‌های اجتماعی، منابع لازم را برای شروع و توسعه فعالیت‌های خود تأمین کنند. این رویکرد نه تنها به کاهش وابستگی به منابع مالی خارجی کمک می‌کند، بلکه باعث تقویت پیوندهای اجتماعی و افزایش مشارکت جامعه در دستیابی به اهداف مشترک می‌شود. این مطالعه بر اهمیت انعطاف‌پذیری، نوآوری و تعهد اجتماعی در فرآیند راه‌اندازی کسب و کارهای اجتماعی تأکید کرده و راهکارهایی را برای سیاست‌گذاران و کارآفرینان اجتماعی ارائه می‌دهد تا بتوانند با استفاده از منابع موجود به شیوه‌ای مؤثرتر به مأموریت‌های خود دست یابند.

کد مقاله	نام پژوهشگران	عنوان پژوهش	سال اجرا	یافته
۷	Rod McCrea, Rebecca Coates, Elizabeth V. Hobman, Sarah Bentley, Justine Lacey	Responsible innovation for disruptive science and technology: The role of public trust and social expectations	۲۰۲۴	این مقاله به بررسی مفهوم نوآوری مسئولانه در زمینه علوم و فناوری‌های تحول آفرین می‌پردازد و بر نقش کلیدی اعتماد عمومی و انتظارات اجتماعی در شکل‌دهی به این فرآیند تأکید می‌کند. نوآوری مسئولانه به معنای توسعه و اجرای فناوری‌های جدید به شیوه‌ای است که نه تنها به پیشرفت علمی و اقتصادی کمک کند، بلکه به دغدغه‌های اخلاقی، اجتماعی و زیست‌محیطی نیز پاسخ دهد. این مقاله استدلال می‌کند که برای دستیابی به نوآوری مسئولانه، مشارکت فعال جامعه و در نظر گرفتن انتظارات و نگرانی‌های آن‌ها ضروری است. اعتماد عمومی به عنوان یک عامل حیاتی، پذیرش و موفقیت فناوری‌های تحول آفرین را تحت تأثیر قرار می‌دهد و فقدان آن می‌تواند منجر به مقاومت در برابر تغییرات و کاهش اثربخشی نوآوری‌ها شود.
۸	Rob Vluggen, Relus Kuijpers, Janjaap Semeijn and Cees J. Gelderman	Social return on investment in the public sector	۲۰۲۰	این مقاله به بررسی مفهوم بازده اجتماعی سرمایه‌گذاری (Social Return on Investment یا SROI) در بخش عمومی می‌پردازد. بازده اجتماعی سرمایه‌گذاری یک چارچوب تحلیلی است که برای اندازه‌گیری و ارزیابی تأثیرات اجتماعی، اقتصادی و زیست‌محیطی پروژه‌ها و برنامه‌های عمومی استفاده می‌شود. این رویکرد به سیاست‌گذاران و مدیران بخش عمومی کمک می‌کند تا ارزش اجتماعی ایجادشده از طریق سرمایه‌گذاری‌های عمومی را به‌طور کمی و کیفی ارزیابی کنند.
۱۱	Mariangela Piazza Erica Mazzola Giovanni Perrone	Solvers' participation in crowdsourcing initiatives for social innovation: Exploring interactions among motivational forces	۲۰۲۴	این مقاله به بررسی مشارکت افراد (حل‌کنندگان) در پروژه‌های crowdsourcing (جمع‌سپاری) که با هدف نوآوری اجتماعی انجام می‌شوند، می‌پردازد. تمرکز اصلی این مطالعه بر روی تعاملات بین عوامل انگیزشی است که افراد را به مشارکت در چنین ابتکاراتی ترغیب می‌کند.

کد مقاله	نام پژوهشگران	عنوان پژوهش	سال اجرا	یافته
۱۵	Helena Bulińska Stangrecka, and Anna Bagieńska	HR Practices for Supporting Interpersonal Trust and Its Consequences for Team Collaboration and Innovation	۲۰۱۹	<p>این مطالعه به بررسی نقش اقدامات منابع انسانی در تقویت اعتماد بین فردی در تیم‌ها و تأثیر آن بر همکاری و نوآوری می‌پردازد. اعتماد بین فردی به عنوان باور و اطمینان اعضای تیم به یکدیگر تعریف می‌شود و به عنوان یک عامل کلیدی در موفقیت تیم‌ها شناخته می‌شود.</p> <p>این مطالعه نشان می‌دهد که اقدامات منابع انسانی مختلفی می‌توانند به تقویت اعتماد بین فردی در تیم‌ها کمک کنند. این اقدامات شامل موارد زیر می‌شوند:</p> <ul style="list-style-type: none"> - آموزش و توسعه: برگزاری دوره‌های آموزشی برای افزایش مهارت‌های ارتباطی، حل مسئله و مدیریت تعارض در بین اعضای تیم. - ارزیابی عملکرد: استفاده از سیستم‌های ارزیابی عملکرد که بر اساس همکاری، مشارکت و اعتماد متقابل طراحی شده‌اند. - پاداش و تشویق: ایجاد سیستم‌های پاداش و تشویق که رفتارها و عملکردهای مثبتی بر اعتماد را مورد تقدیر قرار می‌دهند. - فرهنگ سازمانی: ایجاد فرهنگ سازمانی که در آن اعتماد، احترام و صداقت ارزش‌های اصلی محسوب می‌شوند. - رهبری: رهبران تیم باید الگویی برای اعضای تیم در زمینه اعتماد باشند و با رفتار خود این ارزش را ترویج کنند.
۱۹	Thao Nguyen and Vy Pham	The Role of Trust in Forming a Social Innovation Service System	۲۰۲۲	<p>به طور کلی، این مقاله بیان می‌کند که:</p> <ul style="list-style-type: none"> - اعتماد یک عامل کلیدی در شکل‌گیری و موفقیت سیستم خدمات نوآوری اجتماعی است. - بدون اعتماد، همکاری و مشارکت بین ارائه‌دهندگان و دریافت‌کنندگان خدمات دشوار خواهد بود. - اعتماد باعث افزایش شفافیت، مسئولیت‌پذیری و پاسخگویی در سیستم خدمات می‌شود. - اعتماد به بهبود کیفیت خدمات و افزایش رضایت ذینفعان کمک می‌کند

کد مقاله	نام پژوهشگران	عنوان پژوهش	سال اجرا	یافته
۲۱	Mingjie Fang, Lanhui Cai, Kwangtae Park, Miao Su	Trust (in)congruence, open innovation, and circular economy :performance Polynomial regression and response surface analyses	۲۰۲۴	این مقاله به بررسی نقش اعتماد در نوآوری باز و تأثیر آن بر عملکرد اقتصاد چرخشی می پردازد. اقتصاد چرخشی یک مدل اقتصادی است که هدف آن به حداقل رساندن ضایعات و استفاده حداکثری از منابع است. نوآوری باز نیز رویکردی است که در آن سازمان ها برای توسعه نوآوری از منابع خارجی مانند مشتریان، تامین کنندگان و سایر شرکت ها استفاده می کنند.
۲۲	Saba Khalid, , Tahir Ali	An integrated perspective of social exchange theory and transaction cost approach on the antecedents of trust in international joint ventures	۲۰۱۶	این مقاله به بررسی پیش نیازهای اعتماد در مشارکت های مشترک بین المللی (IJVs) از طریق ترکیب دو دیدگاه نظری، یعنی نظریه تبادل اجتماعی (SET) و رویکرد هزینه مبادله (TCA)، می پردازد. نظریه تبادل اجتماعی بر تعاملات مبتنی بر انتظار پاداش و روابط متقابل بین شرکا تأکید دارد، در حالی که رویکرد هزینه مبادله بر کاهش هزینه های مرتبط با مبادلات و ایجاد مکانیزم های حفاظتی برای اطمینان از همکاری مؤثر تمرکز می کند. با ادغام این دو دیدگاه، این مطالعه به دنبال شناسایی عوامل کلیدی است که منجر به ایجاد اعتماد در مشارکت های مشترک بین المللی می شود. اعتماد به عنوان یک عنصر حیاتی در موفقیت این مشارکت ها شناخته می شود، زیرا همکاری بین شرکای بین المللی را تسهیل کرده و ریسک های مرتبط با تفاوت های فرهنگی، قانونی و تجاری را کاهش می دهد. این رویکرد یکپارچه به درک عمیق تری از چگونگی شکل گیری و تقویت اعتماد در محیط های پیچیده بین المللی کمک می کند
۲۳	Constantinos S. Jeffrey J. ReuerLioukas	ISOLATING TRUST OUTCOMES FROM EXCHANGE :RELATIONSHIPS SOCIAL EXCHANGE AND LEARNING BENEFITS OF PRIOR TIES IN ALLIANCES	۲۰۱۵	این مقاله به بررسی این موضوع می پردازد که چگونه می توان نتایج اعتماد را از روابط تبدالی جدا کرد و چگونه مزایای تبادل اجتماعی و یادگیری ناشی از روابط قبلی در اتحادها (Alliances) بر شکل گیری اعتماد تأثیر می گذارند. با استفاده از نظریه تبادل اجتماعی (SET)، این تحقیق نشان می دهد که روابط قبلی بین شرکا می تواند به عنوان یک منبع یادگیری و ایجاد اعتماد عمل کند. این روابط قبلی به شرکا کمک می کند تا درک بهتری از رفتارها و انتظارات یکدیگر داشته باشند، که این امر به نوبه خود اعتماد متقابل را تقویت می کند.

مقاله کد	نام پژوهشگران	عنوان پژوهش	سال اجرا	یافته
۲۵	Hilal Tugçe ~ Lapçın, Deniz Tas ,cı	An analysis of trust governance mechanism in airline-airport relationship with resource dependence theory and transaction cost theory perspectives	۲۰۲۴	این مقاله به بررسی سازوکارهای حکمرانی اعتماد در روابط بین خطوط هوایی و فرودگاه‌ها می‌پردازد و از دو دیدگاه نظریه‌ی وابستگی منابع و نظریه‌ی هزینه‌ی مبادله برای تحلیل این موضوع استفاده می‌کند.
۲۶	Yolanda Díaz-Perdomo*, Luis Ignacio Álvarez-González and María José Sanzo-Pérez	A Way to Boost the Impact of 2030 Business on United Nations Sustainable Development Goals :Co-creation With Non-profits for Social Innovation	۲۰۲۱	این متن به بررسی راه‌هایی می‌پردازد که از طریق آن‌ها کسب‌وکارها می‌توانند تأثیر خود بر دستیابی به اهداف توسعه پایدار ۲۰۳۰ سازمان ملل متحد را افزایش دهند. یکی از این راه‌ها، هم‌آفرینی با سازمان‌های اجتماعی برای ایجاد نوآوری‌های اجتماعی است. هم‌آفرینی به معنای مشارکت فعال و خلاقانه بین کسب‌وکارها و سازمان‌های اجتماعی برای توسعه راه‌حل‌های نوآورانه و پایدار است که به بهبود شرایط اجتماعی و محیطی کمک می‌کند.
۲۷	Alina Kadyrova1 and Philip Shapira	Microfoundations of Dynamic Capabilities for Social Innovations in Small Non-Profit Organizations	۲۰۲۳	این مقاله به بررسی مبانی خرد (سطح فردی و سازمانی) قابلیت‌های پویا می‌پردازد که سازمان‌های اجتماعی کوچک برای ایجاد و توسعه نوآوری‌های اجتماعی به آن‌ها نیاز دارند. قابلیت‌های پویا به توانایی سازمان‌ها در تطبیق، یکپارچه‌سازی و بازسازی منابع و توانمندی‌های خود برای پاسخگویی به تغییرات محیطی اشاره دارد
۲۸	Ana Rita Gonçalves Lopes, Aldina Isabel de Azevedo ,*Correia Alexandra Maria da Silva Braga	Motivations for and barriers to innovation in non-profit organizations: The case of nursing homes in Northern Portugal	۲۰۲۴	این مطالعه به بررسی نوآوری در **مؤسسه‌های خصوصی همگرایی اجتماعی** که خدمات اجتماعی مربوط به مراقبت از بزرگسالان را در شمال پرتغال ارائه می‌دهند، پرداخته است. این مطالعه ادبیات موجود را با روشن‌سازی مفهوم نوآوری که به سازمان‌های اجتماعی اعمال می‌شود، غنی‌تر کرده است، که این یک دیدگاه متفاوت از زمینه کسب‌وکار است. علاوه بر این، حائز اهمیت است که فرآیند تصمیم‌گیری نوآوری در سازمان‌های اجتماعی مشابه پشتیبانی شود.

کد مقاله	نام پژوهشگران	عنوان پژوهش	سال اجرا	یافته
۳۲	Saerim Kim, Hyokyung Kwak, Emily Nwakupda, Andrew Sullivan & Vanessa M. Fenley	Social equity for wicked problems: achieving racial equity in homeless service provision	۲۰۲۵	این متن به بررسی چگونگی دستیابی به عدالت اجتماعی، به ویژه برابری نژادی، در ارائه خدمات به افراد بی خانمان می‌پردازد. مشکلات پیچیده (wicked problems) به مسائلی اشاره دارند که راه‌حل‌های ساده و قطعی برای آن‌ها وجود ندارد و نیازمند رویکردهای چندوجهی و مشارکتی هستند. بی‌خانمانی یکی از این مشکلات پیچیده است که تحت تأثیر عوامل مختلفی از جمله نابرابری‌های نژادی قرار دارد.

کدگذاری باز، محوری و انتخابی

همانطور که در جدول ۶ مشاهده می‌گردد فرآیند کدگذاری و شناسایی ابعاد مختلف تامین مالی مبتنی بر اعتماد و نوآوری اجتماعی منجر به شکل‌گیری ۵ مقوله فرعی و ۳ مقوله اصلی (تم) در این تحقیق گردید. مقولات اصلی عبارتند از اقتصاد نوآوری، تامین مالی مبتنی بر اعتماد و نظریه مبادله اجتماعی در سطح بعدی مقولات فرعی (محوری) عبارتند از: ۱- کارآفرینی اجتماعی ۲- سازمان‌های اجتماعی ۳- نوآوری اجتماعی ۴- شبکه‌های اعتماد و ۵- سرمایه اجتماعی که این مقولات خود از ۶۲ کد باز منحصر به فرد مشتق شده‌اند. مضامین و کدهای مورد بررسی در جدول (۷) آورده شده است.

بحث و بررسی

ابعاد تامین منابع مبتنی بر اعتماد در بافتار نوآوری اجتماعی

نظریه‌ها و مدل‌های کلیدی مرتبط با ایجاد اعتماد در نوآوری اجتماعی

مفهوم اعتماد در فرآیند ساخت سرمایه اجتماعی در تلاش‌های نوآوری اجتماعی نقش اساسی دارد

(Tack et al., 2021). سرمایه اجتماعی، که به عنوان معیاری برای میزان اعتماد در هر جامعه در نظر گرفته می‌شود، برای رفاه مردم و کشور حیاتی است و از توسعه اجتماعی و اقتصادی حمایت می‌کند (Kumar, et al., 2022). شبکه‌های اجتماعی شخصی کارآفرینان نقش مهمی در فرآیند نوآوری اجتماعی ایفا می‌کنند، و افرادی که کمک واقعی ارائه می‌دهند، بالاترین سطح تامین‌کنندگان اعتماد محسوب می‌شوند (Haobai et al., 2007b). اعتماد در مفهوم نوآوری اجتماعی نقش کلیدی دارد، زیرا کارآفرینان اجتماعی اغلب بر اساس نیت‌شان قضاوت می‌شوند، نه بر اساس اثرات اجتماعی فعالیت‌هایشان (Aray & Petrova-Savchenko, 2019). اعتماد اجتماعی رابطه مثبتی با نوآوری شرکتی دارد، مدیران را در بلندمدت تشویق می‌کند، محدودیت‌های مالی را کاهش می‌دهد و فرهنگ همکاری را ترویج می‌کند (Lyu et al., 2023). اعتماد اجتماعی کارایی همکاری شرکت‌ها را در اقتصاد غیررسمی تسهیل می‌کند، ادغام زنجیره‌های ارزش برای توسعه محصول را تقویت می‌کند و زمان عرضه محصولات جدید به بازار را کوتاه می‌کند (Fang et al., 2024). اعتماد فعالیت‌های کسب‌وکارهای با تأثیر اجتماعی و سایر بازیگران در یک سیستم خدماتی را هدایت می‌کند

جدول ۲. کد گذاری های باز، محوری و اصلی (تم ها)

مطالعات مرتبط	مقوله اصلی (تم ها)	کد محوری	کد باز
,Collini & Hausemer) ,Doh & Acs ;2023 Ferreira Dias et ;2010 Mangeloja et ;2018 ,.al Valle-Mestre ;2022 ,.al (2022 ,.et al	اقتصاد نوآوری	کارآفرینی اجتماعی	تعادل دوگانه- اهداف اقتصادی و اجتماعی-توسعه اقتصادی- تحول اجتماعی- پذیرش ریسک حساب شده- تغییرات فناورانه- تحول دیجیتال- پایداری سبز- جذب سرمایه خرد- کارآفرینی جمعی- مشارکت داوطلبانه
.,Jayawarna et al) ;2023 ,.Lyu et al ;2020 ;2024 ,.McCrea et al (2020 ,.Vluggen et al	اقتصاد نوآوری	سازمان های اجتماعی (غیر انتفاعی)	انگیزه های اجتماعی- نیازهای اجتماعی- منابع محدود- تسهیم منابع- عدالت اجتماعی- نرخ بازده سرمایه گذاری اجتماعی(SROI)- پروژه های بابیشترین تاثیر- بهبود کیفیت زندگی- جمع سپاری- کاهش تعارض- افزایش رضایت شغلی- اقتصاد چرخشی
;2024 ,.Fang et al) 2007a; ,.Haobai et al ,.Jayawarna et al ;2023 ,.Lyu et al ;2020 ;2022 ,.Mangeloja et al Nguyen & Pham, ,.n.d.-a; Piazza et al ,Thompson ;2024 (2018	اقتصاد نوآوری	نوآوری اجتماعی	نوآوری- راهکار خلاقانه- منابع محدود- استفاده از منابع بلااستفاده- نوآوری مسئولانه- فناوری های تحول آفرین- روابط غیررسمی-نوآوری باز
;2024 ,.Fang et al) ;2016 ,.Hakanen et al ;2019 ,.King et al ;2022 ,.Mangeloja et al Nguyen & Pham, ,.n.d.-a; Piazza et al ,Thompson ;2024 (2018	تامین منابع مبنتی بر اعتماد	شبکه های اعتماد	اعتماد بین فردی- تعامل میان ملت ها- اعتماد به نهادها- تبادل ایده ها- هنجارهای مدنی مشترک- هم دلی- تقابل(عدالت)- مشارکت فعال در جامعه- کاهش ریسک اجتماعی-شفافیت- پاسخگویی- هم آفرینی- آگاهی نسبت به همدیگر- احترام- گشودگی- رعایت انصاف- عمل به تعهدات- اعتماد عاطفی- اعتماد شناختی- تسهیل ارتباطات- به اشتراک گذاری منابع- بهره برداری از فرصت ها- مسئولیت پذیری- جلب مشارکت- یادگیری مشترک- اشتراک گذاری اطلاعات
;2013 ,.Chao et al) Cook, n.d.; Fang et Hakanen et ;2024 ,.al McCrea et ;2016 ,.al Nguyen & ;2024 ,.al (Pham, n.d.-a	نظریه مبادله اجتماعی	سرمایه اجتماعی	شبکه های اجتماعی- هنجار مشترک- اعتماد اجتماعی- تعاملات اجتماعی- سرمایه نامشهود- انسجام اجتماعی- عضویت در انجمن ها- پیوندهای اجتماعی- نوع دوستی هوشمندانه- بهبود حکمرانی توسعه شایستگی- وابستگی متقابل- پاداش گروهی

تا به دنبال همکار بگردند، مبادله منابع را رهبری کنند و با سایر بازیگران برای ایجاد ارزش مشترک تعامل کنند (Nguyen & Pham, 2018, b). اندازه شبکه اجتماعی یک کارآفرین تأثیرات متفاوتی بر منابع دانش بنیان یک شرکت دارد که بر اساس سطح اعتماد متفاوت است؛ اعتماد بالا منابع دانش بنیان را تقویت می‌کند، در حالی که اعتماد پایین رابطه‌ای منحنی‌وار را نشان می‌دهد (Yin & Jahanshahi, 2018). نظریه مبادله اجتماعی بیان می‌کند که رفتار اجتماعی نتیجه فرآیند مبادله‌ای است که هدف آن به حداکثر رساندن منافع و به حداقل رساندن هزینه‌ها است. اعتماد به عنوان عنصری حیاتی در این مبادلات، بر رفتارها و نتایج تأثیر می‌گذارد. در زمینه نوآوری اجتماعی، از این نظریه برای توضیح این موضوع استفاده می‌شود که چگونه اعتماد بین سازمان‌ها می‌تواند محرک نوآوری باشد. برای مثال، هم‌خوانی اعتماد (هم‌سطح بودن میزان اعتماد) بین شرکا، پیش‌بینی کننده بهتری برای موفقیت در نوآوری باز است تا اعتماد یک‌جانبه (Fang et al, 2024). علاوه بر این، اعتماد بر نوآوری در مدل‌های کسب‌وکار در شرکت‌های عمومی - خصوصی تأثیر می‌گذارد و رفتار سرمایه اجتماعی را تحت تأثیر قرار می‌دهد (Wang et al, 2023).

تأثیرات منبع‌سازی اعتماد بر نوآوری اجتماعی و کسب‌وکار اجتماعی

تحقیقات نشان داده‌اند که اعتماد اجتماعی بر عملکرد نوآوری شرکت‌ها تأثیر مثبت دارد، به‌ویژه در شرکت‌هایی که با ریسک شغلی بیشتری مواجه هستند، در مناطق مالی کمتر توسعه‌یافته، و در مناطقی با نهادهای قانونی ضعیف‌تر. (Aray & Petrova-Savchenko, 2019). اعتماد اجتماعی از طریق انگیزه‌دادن به مدیران در بلندمدت، کاهش محدودیت‌های مالی و ترویج فرهنگ همکاری، نوآوری شرکتی را تقویت می‌کند. (Lyu et al, 2023). اعتماد یک عامل تعیین‌کننده کلیدی برای کاهش زمان ورود به بازار محصولات جدید و تسریع تخصصی‌سازی محصولات به‌منظور پاسخ مؤثر به نیازهای بازار در صنعت تلفن همراه است. (Chen & Chen, 2020).

تأثیرات ایجاد اعتماد در نوآوری اجتماعی

اعتماد اجتماعی تأثیر مثبتی بر ارتقای نوآوری شرکتی دارد و این تأثیر در شرکت‌های دولتی ثبت شده در بورس چشم‌گیرتر است (Zan et al, 2024). تقویت اعتماد بین فردی و اعتماد به نهادها منجر به افزایش فعالیت‌های کارآفرینانه می‌شود و باعث تغییر ساختاری در ترکیب کارآفرینی می‌گردد؛ به این صورت که سهم کارآفرینی ضرورت‌محور کاهش یافته و سهم کارآفرینی فرصت‌محور بهبودگرا افزایش می‌یابد (Mangeloja et al, 2022).

نظریه سرمایه اجتماعی شامل شبکه‌ها، هنجارها و اعتمادی است که هماهنگی و همکاری برای دستیابی به منافع متقابل را تسهیل می‌کند. شبکه‌های مبتنی بر اعتماد برای فعالیت‌های نوآورانه اساسی هستند، زیرا همکاری و اشتراک‌گذاری اطلاعات را ممکن می‌سازند. سرمایه اجتماعی با ایجاد یک سازوکار خودتقویت‌کننده بر نوآوری تأثیر می‌گذارد، به این صورت که افزایش نوآوری منجر به سرمایه اجتماعی بیشتر می‌شود و بالعکس

نظریه سرمایه اجتماعی شامل شبکه‌ها، هنجارها و اعتمادی است که هماهنگی و همکاری برای دستیابی به منافع متقابل را تسهیل می‌کند. شبکه‌های مبتنی بر اعتماد برای فعالیت‌های نوآورانه اساسی هستند، زیرا همکاری و اشتراک‌گذاری اطلاعات را ممکن می‌سازند. سرمایه اجتماعی با ایجاد یک سازوکار خودتقویت‌کننده بر نوآوری تأثیر می‌گذارد، به این صورت که افزایش نوآوری منجر به سرمایه اجتماعی بیشتر می‌شود و بالعکس

چالش‌ها و فرصت‌های اجرای منبع‌سازی اعتماد در نوآوری اجتماعی و کسب‌وکار اجتماعی

چالش‌ها و فرصت‌های ایجاد اعتماد در چارچوب نوآوری اجتماعی

موفقیت نوآوری اجتماعی نه تنها به جابجایی منابع، بلکه به شخصیت و شبکه اجتماعی نوآوران اجتماعی نیز وابسته است. این موضوع چالش‌هایی را در ایجاد و حفظ روابط مبتنی بر اعتماد در محیط‌های کسب‌وکار شبکه‌ای به وجود می‌آورد توسعه اعتماد در مدل کسب‌وکار اجتماعی یک شرکت تأمین آب، تأثیر قابل توجهی بر عملکرد اجتماعی و اقتصادی شرکت دارد. این امر مسئولیت‌پذیری اجتماعی نسبت به ذینفعان را افزایش داده و ثبات سازمان و مدل کسب‌وکار آن را تقویت می‌کند (Jabłoński & Jabłoński, 2019). ملاحظات اخلاقی ایجاد اعتماد در نوآوری اجتماعی عنصری حیاتی در روابط و تعاملات اقتصادی است و در شرایط عدم قطعیت بسیار مفید است، به‌ویژه برای کارآفرینانی که نیاز به جلب اعتماد دیگران و عمل به تعهدات خود دارند (Mickiewicz & Rebmann, 2020). اعتماد بر کارآفرینی تأثیر می‌گذارد و رفتار کارآفرینانه نیز به نوبه خود سطح اعتماد شخصی و نهادی را تحت تأثیر قرار می‌دهد. این موضوع ماهیت دوگانه اعتماد را نشان می‌دهد که هم به عنوان ابزار کنترل و هم به عنوان سازوکار تنبیهی عمل می‌کند (Welter, 2012).

در پاسخ به پرسش‌های کلیدی پژوهش که در بخش روش‌شناسی عنوان گردید، «کدام سازوکارهای کلیدی در تأمین منابع مبتنی بر اعتماد در سازمان‌های اجتماعی قابل شناسایی هستند و چگونه این سازوکارها در قالب یک چارچوب

مفهومی یکپارچه طبقه‌بندی می‌شوند؟» سازوکارها و طبقه‌بندی آن شامل موارد ذیل می‌باشد:

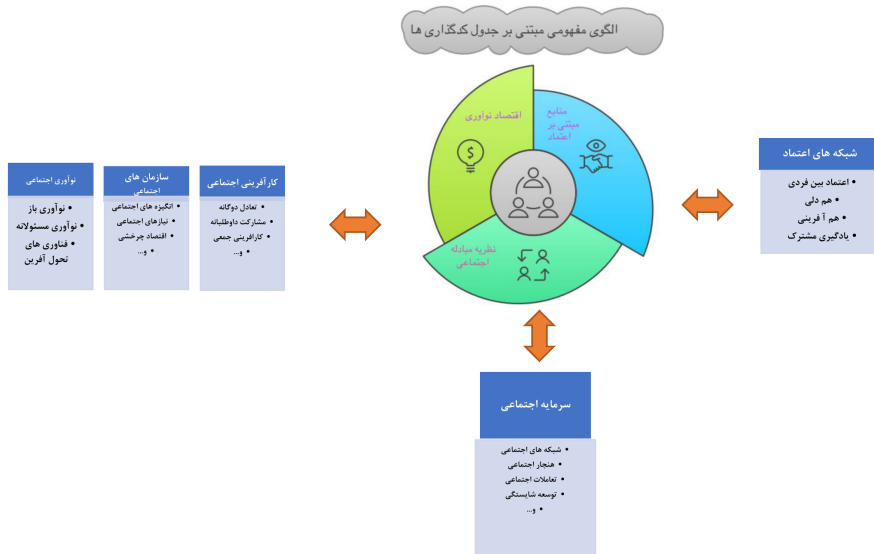
۱. شناسایی فرصت‌ها و تشکیل اتحادها، سازمان‌های اجتماعی اغلب در شناسایی فرصت‌ها و تشکیل اتحادها برای رسیدگی به مسائل اجتماعی شرکت می‌کنند. این کار شامل شناسایی نیازهای اجتماعی برآورده نشده و همکاری با سایر نهادها برای توسعه راه‌حل‌های نوآورانه است. نوآوری اجتماعی در سازمان‌های اجتماعی ریشه در تعهد به ارزش‌های اجتماعی مانند اخلاق، مسئولیت و پایداری دارد. این ارزش‌ها فرآیند نوآوری را هدایت می‌کنند و اطمینان می‌دهند که نتایج با مأموریت کلی ایجاد ارزش اجتماعی همخوانی دارند. (Kadyrova & Shapira, 2023)

۲. یادگیری سازمانی، گرایش قوی به یادگیری و تطبیق ضروری است. سازمان‌های اجتماعی که فرهنگ یادگیری مستمر و بهبود را پرورش می‌دهند، بهتر می‌توانند نوآوری کنند و به نیازهای اجتماعی در حال تغییر پاسخ دهند. (Motivations for and Lopes et al, 2024)

۳. رهبری و حکمرانی، رهبری مؤثر و ساختارهای حکمرانی برای ترویج نوآوری اجتماعی بسیار مهم است. رهبران در سازمان‌های اجتماعی باید بین چندین بعد، از جمله دیدگاه استراتژیک، تخصیص منابع و مشارکت ذینفعان، تعادل برقرار کنند تا محیطی مناسب برای نوآوری ایجاد کنند (Burfeindt & Schubert, 2023)

۴. رویکرد پیش‌نگرانه^{۲۰} درخصوص مسائل اجتماعی، پیشگیری از مسائل اجتماعی نیز

20. Proactive

شکل ۴. الگوی مفهومی برگرفته از جداول و کدها

همچنین بهره گیری از رویکرد های نوین بلاک چین^{۲۱} و اینترنت اشیا^{۲۲} و تخصیص منابع، بهره وری انتقال را بهبود می بخشد. (L. Zhang et al., 2021) حکمرانی مبتنی بر اعتماد در محیط های مشارکتی، ساختارهای حکمرانی مبتنی بر اعتماد و همکاری را ترویج کرده و وابستگی ها را به طور مؤثری مدیریت می کنند. (Lapçın & Taşcı, 2024) در نهایت «بر اساس شواهد تجربی موجود، کدام الگوهای مفهومی و چارچوب های نظری برای تبیین ارتباط میان اعتماد، سرمایه اجتماعی و ظرفیت سازی منابع در زیست بوم سازمان های اجتماعی شناسایی می شوند؟»، این الگوها به سازمان های اجتماعی کمک می کنند تا فرآیندها و نتایج داخلی خود را ارزیابی کنند و اطمینان حاصل کنند که با مأموریت های اجتماعی خود همخوانی دارند. حضور اعضای هیئت مدیره با تخصص

یکی از ابعاد کلیدی است. سازمان های اجتماعی که چالش های اجتماعی را پیش بینی کرده و اقداماتی پیشگیرانه انجام می دهند، به احتمال زیاد راه حل های نوآورانه ای ایجاد می کنند که تأثیر پایداری دارند. (al et do Adro, 2021)

در پاسخ به پرسش «چگونه اعتماد به عنوان یک سرمایه راهبردی می تواند در تقویت شبکه های همکاری و تسهیل مسیرهای نوآوری اجتماعی در سازمان های اجتماعی نقش آفرینی کند؟»، مدل های اعتماد را می توان به اعتماد مستقیم و غیرمستقیم تقسیم کرد. اعتماد مستقیم بر اساس عملکرد تاریخی محاسبه می شود، در حالی که اعتماد غیرمستقیم از شبکه ای از روابط متقابل مشتق می شود. منابع بر اساس ارزش کلی اعتماد هر زنجیره تخصیص منابع اختصاص می یابند. اعتماد از طریق تجمع درجه های اعتماد گذشته و حال محاسبه می شود و تأمین منابع قابل اعتماد را تضمین می کند: (Din et al., 2022).

21. Block chain

22. IOT

مدیریتی می‌تواند به‌طور قابل توجهی ارزش‌آفرینی و عملکرد کلی سازمان‌های اجتماعی را افزایش دهد. (Boesso et al., 2013b). ظرفیت‌سازی سازمانی از نظر منابع، قابلیت‌ها و شیوه‌ها برای دستیابی به عملکرد اجتماعی بالا بسیار مهم است. تقویت ظرفیت‌های انسانی و مالی تأثیر مستقیمی بر عملکرد اجتماعی سازمان‌های اجتماعی دارد (Nordin et al., 2024). همکاری و هم‌آفرینی با سازمان‌های دیگر، از جمله سازمان‌های انتفاعی، می‌تواند اشتراک‌گذاری منابع و نوآوری را تقویت کرده و به نتایج اجتماعی بهتر منجر شود. مشارکت در هم‌آفرینی با ذینفعان می‌تواند هم عملکرد سازمانی و هم تأثیر اجتماعی را بهبود بخشد. (Díaz-Perdomo et al., 2021)

محدودیت‌های پژوهش

این پژوهش، با وجود ارائه بینش‌های ارزشمند، محدودیت‌هایی نیز دارد. نخست، داده‌های تحلیل‌شده صرفاً بر اساس مقالات منتشرشده در پایگاه‌های معتبر علمی انتخاب شده‌اند و این امر ممکن است منجر به نادیده گرفتن برخی مطالعات خاکستری^{۲۳} یا تجارب میدانی ارزشمند شده باشد. دوم، رویکرد فراترکیب اگرچه قدرت تلفیق نتایج متنوع را دارد، اما ماهیت آن وابسته به کیفیت و دامنه پژوهش‌های پیشین است و محدودیت‌های آن پژوهش‌ها ممکن است به نتایج این مطالعه نیز سرایت کند. سوم، این مطالعه بر سازمان‌های اجتماعی در بسترهای فرهنگی و جغرافیایی متفاوت تمرکز داشته و بنابراین، تفسیر نتایج برای یک زمینه خاص نیازمند احتیاط و بررسی‌های تکمیلی است.

پیشنهادهایی برای پژوهش‌های آینده

مطالعات تطبیقی بین‌فرهنگی: بررسی نقش اعتماد در تأمین منابع سازمان‌های اجتماعی در فرهنگ‌ها و نظام‌های نهادی متفاوت می‌تواند به شناسایی الگوهای متنوع و شرایط بهینه تقویت اعتماد کمک کند.

یافته‌های این پژوهش نشان می‌دهد که اعتماد، به‌عنوان یکی از ارکان کلیدی سرمایه اجتماعی، نقشی چندلایه و تعیین‌کننده در پایداری و اثربخشی سازمان‌های اجتماعی ایفا می‌کند. تحلیل فراترکیب انجام‌شده بیانگر آن است که تأمین منابع مبتنی بر اعتماد، نه تنها به کاهش هزینه‌های مبادله و افزایش کارایی روابط بین ذی‌نفعان می‌انجامد، بلکه با تقویت شبکه‌های همکاری، زمینه‌ساز نوآوری اجتماعی و ارتقای ظرفیت کارآفرینی اجتماعی می‌شود. تلفیق مفاهیم سرمایه اجتماعی، شبکه‌های اعتماد، نوآوری اجتماعی و کارآفرینی اجتماعی در چارچوبی منسجم، امکان درک بهتر سازوکارهای ایجاد و تقویت اعتماد در بستر سازمان‌های اجتماعی را فراهم کرده است. از منظر عملیاتی، این نتایج حاکی از آن است که

همبسته با توضیحات فوق، الگوی مفهومی پیشنهادی بر خاسته از تحقیق بر اساس کدهای باز و محوری مستخرج از مقالات به شکل ۴ است.

جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

مطالعات تطبیقی بین‌فرهنگی: بررسی نقش اعتماد در تأمین منابع سازمان‌های اجتماعی در فرهنگ‌ها و نظام‌های نهادی متفاوت می‌تواند به شناسایی الگوهای متنوع و شرایط بهینه تقویت اعتماد کمک کند.

23. Gray literature

حامی مالی

این مقاله حامی مالی ندارد.

مشارکت نویسندگان

نویسندگان به یک اندازه در نگارش مقاله مشارکت داشته‌اند.

تعارض منابع

بنابر اظهار نویسندگان این مقاله تعارض منابع ندارد.

رویکردهای ترکیبی کمی-کیفی: بهره‌گیری از روش‌های ترکیبی می‌تواند هم شواهد آماری و هم عمق تبیین‌های کیفی را در مطالعه نقش اعتماد فراهم آورد.

تحلیل شبکه‌ای پیشرفته: استفاده از ابزارهای تحلیل شبکه اجتماعی^{۲۴} برای سنجش ساختار و پویایی شبکه‌های اعتماد در سازمان‌های اجتماعی می‌تواند درک دقیق‌تری از روابط و جریان منابع ارائه دهد.

مطالعات مداخله‌ای و طولی: طراحی مداخلات مشخص برای تقویت اعتماد و ارزیابی اثرات آن در طول زمان می‌تواند به توسعه راهکارهای عملی و مبتنی بر شواهد کمک کند.

بررسی نقش فناوری‌های نوین: مطالعه تأثیر فناوری‌های دیجیتال و پلتفرم‌های آنلاین بر ایجاد و نگهداشت اعتماد در شبکه‌های سازمان‌های اجتماعی، به‌ویژه در دوران پساکرونا، حوزه‌ای نوظهور و با پتانسیل بالا است.

در مجموع، این پژوهش تلاش دارد در حد توان، با ارائه چارچوبی منسجم برای درک نقش اعتماد در تأمین منابع و ارتقای نوآوری اجتماعی، گامی موفق در ادبیات علمی این حوزه بردارد، اما تکمیل این مسیر نیازمند مطالعات عمیق‌تر، میان‌رشته‌ای و مبتنی بر زمینه‌های خاص است تا بتوان از ظرفیت کامل اعتماد به‌عنوان محرک پایداری و نوآوری در سازمان‌های اجتماعی بهره‌برداری کرد.

ملاحظات اخلاقی

پیروی از اصول اخلاقی پژوهش

تمامی اصول اخلاقی در پژوهش این مقاله رعایت شده‌اند.

24. Social Network Analysis

References

- Aray, Y., & Petrova-Savchenko, A. (2019). Creating societal trust through communication to legitimize social entrepreneurship in Russia. In *Media Trust in a Digital World: Communication at Crossroads* (pp. 237–249). Springer International Publishing. https://doi.org/10.1007/978-3-030-30774-5_17
- Bacq, S., & Janssen, F. (2011). The multiple faces of social entrepreneurship: A review of definitional issues based on geographical and thematic criteria. *Entrepreneurship and Regional Development*, 23(5–6), 373–403. <https://doi.org/10.1080/08985626.2011.577242>
- Boesso, G., Hinna, A., & Monteduro, F. (2013a). Governance and value creation in grant-giving foundations. *Studies in Public and Non-Profit Governance*, 1, 151–178. [https://doi.org/10.1108/S2051-6630\(2013\)0000001010](https://doi.org/10.1108/S2051-6630(2013)0000001010)
- Boesso, G., Hinna, A., & Monteduro, F. (2013b). Governance and value creation in grant-giving foundations. *Studies in Public and Non-Profit Governance*, 1, 151–178. [https://doi.org/10.1108/S2051-6630\(2013\)0000001010](https://doi.org/10.1108/S2051-6630(2013)0000001010)
- Budumuru, U. R., Kolli, N. S., & Vijayabaskar, M. (2022). A multi-theoretical approach to identifying mediating & moderating effects of effectual constructs of Social Entrepreneurship, simulated under the PCDO framework. *International Journal of Health Sciences*, 5152–5173. <https://doi.org/10.53730/ijhs.v6ns5.9755>
- Burfeindt, R., & Schubert, P. (2023). Promoting social innovation amidst organizational complexity: Case study evidence from the German Red Cross. *Nonprofit Management and Leadership*, 33(3), 465–489. <https://doi.org/10.1002/nml.21541>
- Chao, C. M., Yu, C. T., Cheng, B. W., & Chuang, P. C. (2013). Trust and commitment in relationships among medical equipment suppliers: Transaction cost and social exchange theories. *Social Behavior and Personality*, 41(7), 1057–1070. <https://doi.org/10.2224/sbp.2013.41.7.1057>
- Chen, Y. C., & Chen, M. N. (2020). Social trust and open innovation in an informal economy: The emergence of Shenzhen mobile phone industry. *Sustainability* (Switzerland), 12(3). <https://doi.org/10.3390/su12030775>
- Collini, L., & Hausemer, P. (2023). Place-based pathways for the twin transition: the role of systemic change agents. *Competitiveness Review*. <https://doi.org/10.1108/CR-03-2023-0060>
- Cook, K. S. (n.d.). Social Exchange. <https://www.tarjomano.com>
- Díaz-Perdomo, Y., Álvarez-González, L. I., & Sanzo-Pérez, M. J. (2021). A Way to Boost the Impact of Business on 2030 United Nations Sustainable Development Goals: Co-creation With Non-profits for Social Innovation. *Frontiers in Psychology*, 12. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2021.719907>
- Din, I. U., Awan, K. A., Almogren, A., & Kim, B. S. (2022). ShareTrust: Centralized trust management mechanism for trustworthy resource sharing in industrial Internet of Things. *Computers and Electrical Engineering*, 100. <https://doi.org/10.1016/j.compeleceng.2022.108013>
- Ding, X. (Sara), Guo, M., Kuai, Y., & Niu, G. (2023a). Social trust and firm innovation: Evidence from China. *International Review of Economics and Finance*, 84, 474–493. <https://doi.org/10.1016/j.iref.2022.12.007>
- Ding, X. (Sara), Guo, M., Kuai, Y., & Niu, G.

- (2023b). Social trust and firm innovation: Evidence from China. *International Review of Economics and Finance*, 84, 474–493. <https://doi.org/10.1016/j.iref.2022.12.007>
- do Adro, F., Fernandes, C. I., Veiga, P. M., & Kraus, S. (2021). Social entrepreneurship orientation and performance in non-profit organizations. *International Entrepreneurship and Management Journal*, 17(4), 1591–1618. <https://doi.org/10.1007/s11365-021-00748-4>
- Doh, S., & Acs, Z. J. (2010). Innovation and social capital: A cross-country investigation. *Industry and Innovation*, 17(3), 241–262. <https://doi.org/10.1080/13662711003790569>
- Fang, M., Cai, L., Park, K., & Su, M. (2024). Trust (in)congruence, open innovation, and circular economy performance: Polynomial regression and response surface analyses. *Journal of Environmental Management*, 358. <https://doi.org/10.1016/j.jenvman.2024.120930>
- Ferreira Dias, M., Galego, D., & Amorim, M. (2018). Barriers to start-up a Social Enterprise. <https://www.researchgate.net/publication/322076648>
- Geoff Mulgan, & Ben Sanders. (2007). *Social Innovation What It Is Why It Matters and Ho.* 1–53.
- Hakanen, M., Kossou, L., & Takala, T. (2016). Building Interpersonal Trust in Business Networks: Enablers and Roadblocks. In *Journal of Business Models* (Vol. 4, Issue 1).
- Haobai, W., Luzhuang, W., & Li, J. (2007a). The Effect of Social Network in Social Entrepreneurship: an Empirical Chinese Case Study. www.lkg.org
- Haobai, W., Luzhuang, W., & Li, J. (2007b). The Effect of Social Network in Social Entrepreneurship: an Empirical Chinese Case Study. www.lkg.org
- Hesabi, Fateme et al., (2021), Analytical analysis of science and technology commercialization with metasynthesis. *Quarterly Scientific Research Journal of Entrepreneurship Development*, 24
- Hojnik, B. B., & Crnogaj, K. (2020). Social impact, innovations, and market activity of social enterprises: Comparison of European countries. *Sustainability (Switzerland)*, 12(5). <https://doi.org/10.3390/su12051915>
- Howaldt, J., Domanski, D., & Kaletka, C. (2016a). Social innovation: Towards a new innovation paradigm. *Revista de Administracao Mackenzie*, 17(6), 20–44. <https://doi.org/10.1590/1678-69712016/administracao.v17n6p20-44>
- Howaldt, J., Domanski, D., & Kaletka, C. (2016b). Social innovation: Towards a new innovation paradigm. *Revista de Administracao Mackenzie*, 17(6), 20–44. <https://doi.org/10.1590/1678-69712016/administracao.v17n6p20-44>
- Huybrechts, B., & Nicholls, A. (n.d.). Social entrepreneurship: definitions, drivers and challenges.
- Jabłoński, A., & Jabłoński, M. (2019a). Trust as a key factor in shaping the social business model of water supply companies. *Sustainability (Switzerland)*, 11(20). <https://doi.org/10.3390/su11205805>
- Jabłoński, A., & Jabłoński, M. (2019b). Trust as a key factor in shaping the social business model of water supply companies. *Sustainability (Switzerland)*, 11(20). <https://doi.org/10.3390/su11205805>
- James Austin, Howard Stevenson, & Jane Weiskillern. (2006). *Social and Commercial.*
- Jayawarna, D., Jones, O., & Macpherson, A. (2020). *Resourcing Social Enterprises:*

- The Role of Socially Oriented Bootstrapping. *British Journal of Management*, 31(1), 56–79. <https://doi.org/10.1111/1467-8551.12334>
- Kadyrova, A., & Shapira, P. (2023). Microfoundations of Dynamic Capabilities for Social Innovations in Small Non-Profit Organizations. *Nonprofit and Voluntary Sector Quarterly*. <https://doi.org/10.1177/08997640231214738>
- Khanifar, H., Karimi, A., Zinsaz, , 2 -Ali, & Dehkordi, -Ali Mobini. (2022). Faculty of Entrepreneurship Providing a Framework for Measuring the Role of Social Media in Home-based Businesses based on a Meta-Systematic Method Framework for Measuring the Role of Social Media in Home-based Businesses based on a Meta-Systematic Method. *Journal of Entrepreneurship Development*, 15(3), 441–457. <https://doi.org/10.22059/JED.2022.337419.653870>
- King, B., Fielke, S., Bayne, K., Klerkx, L., & Nettle, R. (2019). Navigating shades of social capital and trust to leverage opportunities for rural innovation. *Journal of Rural Studies*, 68, 123–134. <https://doi.org/10.1016/j.jrurstud.2019.02.003>
- Klyver, K., & Schenkel, M. T. (2013). From Resource Access to Use: Exploring the Impact of Resource Combinations on Nascent Entrepreneurship. *Journal of Small Business Management*, 51(4), 539–556. <https://doi.org/10.1111/jsbm.12030>
- Kulshrestha, R., Sahay, A., & Sengupta, S. (2021). Using Trust as a Resource for Social Value Creation: A Case of JanaJal. *South Asian Journal of Business and Management Cases*, 10(2), 196–206. <https://doi.org/10.1177/227797792111014657>
- Lachal, J., Revah-Levy, A., Orri, M., & Moro, M. R. (2017). Metasynthesis: An original method to synthesize qualitative literature in psychiatry. *Frontiers in Psychiatry*, 8(DEC). <https://doi.org/10.3389/fpsy.2017.00269>
- Lapçın, H. T., & Taşçı, D. (2024). An analysis of trust governance mechanism in airline-airport relationship with resource dependence theory and transaction cost theory perspectives. *Transport Policy*, 159, 359–374. <https://doi.org/10.1016/j.tranpol.2024.10.014>
- Liu, B., Shao, Y. F., Liu, G., & Ni, D. (2022). An Evolutionary Analysis of Relational Governance in an Innovation Ecosystem. *SAGE Open*, 12(2). <https://doi.org/10.1177/21582440221093044>
- Lopes, A. R. G., de Azevedo Correia, A. I., & da Silva Braga, A. M. (2024). Motivations for and barriers to innovation in non-profit organizations: The case of nursing homes in Northern Portugal. *International Journal of Innovation Studies*, 8(1), 25–44. <https://doi.org/10.1016/j.ijis.2023.04.002>
- Lyu, X., Ma, J., & Zhang, X. (2023). Social trust and corporate innovation: An informal institution perspective. *North American Journal of Economics and Finance*, 64. <https://doi.org/10.1016/j.najef.2022.101829>
- Mair, J., & Marti, I. (2006). Social entrepreneurship research: A source of explanation, prediction, and delight. *Journal of World Business*, 41(1), 36–44. <https://doi.org/10.1016/j.jwb.2005.09.002>
- Mangeloloja, E., Ovaska, T., & Takashima, R. (2022). Entrepreneurial choices depend on trust: Some global evidence. *Journal of International Entrepreneurship*, 20(4), 564–590. <https://doi.org/10.1007/s10843-022-00315-0>
- McCrea, R., Coates, R., Hobman, E. V., Bentley, S., & Lacey, J. (2024). Responsible

- innovation for disruptive science and technology: The role of public trust and social expectations. *Technology in Society*, 102709. <https://doi.org/10.1016/j.techsoc.2024.102709>
- Mickiewicz, T., & Rebmann, A. (2020). Entrepreneurship as trust. *Foundations and Trends in Entrepreneurship*, 16(3), 44–309. <https://doi.org/10.1561/03000000088>
- Mosek, L., Gillin, M., Katzenstein, L., & Wakefield, C. (2007). Evaluating the donor: enterprise relationship in a not-for-profit social entrepreneurship venture. In *Int. J. Entrepreneurship and Small Business* (Vol. 4, Issue 5).
- Murray, R., Caulier-Grice, J., & Mulgan, G. (n.d.). SOCIAL INNOVATOR SERIES: WAYS TO DESIGN, DEVELOP AND GROW SOCIAL INNOVATION. www.socialinnovator.info
- Nguyen, T., & Pham, V. (n.d.-a). The Role of Trust in Forming a Social Innovation Service System.
- Nguyen, T., & Pham, V. (n.d.-b). The Role of Trust in Forming a Social Innovation Service System.
- Nordin, N., Khatibi, A., & Azam, S. M. F. (2024). Nonprofit capacity and social performance: mapping the field and future directions. *Management Review Quarterly*, 74(1), 171–225. <https://doi.org/10.1007/s11301-022-00297-2>
- Piazza, M., Mazzola, E., & Perrone, G. (2024). Solvers' participation in crowdsourcing initiatives for social innovation: Exploring interactions among motivational forces. *Creativity and Innovation Management*. <https://doi.org/10.1111/caim.12610>
- Provan, K. G., & Kenis, P. (2008). Modes of network governance: Structure, management, and effectiveness. *Journal of Public Administration Research and Theory*, 18(2), 229–252. <https://doi.org/10.1093/jopart/mum015>
- Sandelowski, M., Barroso, J., & Voils, C. I. (n.d.). Using Qualitative Metasummary to Synthesize Qualitative and Quantitative Descriptive Findings.
- Son Turan, S. (2021). Uncovering trust signals in equity crowdfunding: A systematic literature review. *International Journal of Research in Business and Social Science* (2147- 4478), 10(4), 215–225. <https://doi.org/10.20525/ijrbs.v10i4.1187>
- Steinbruch, F. K., Nascimento, L. da S., & de Menezes, D. C. (2021). The role of trust in innovation ecosystems. *Journal of Business and Industrial Marketing*, 37(1), 195–208. <https://doi.org/10.1108/JBIM-08-2020-0395>
- Tack, L., Simon, M., & Jiang, R. J. (n.d.). The Role of Trust in Social Entrepreneurship: A Case Study of The Role of Trust in Social Entrepreneurship: A Case Study of Global Brigades Global Brigades. In *New England Journal of New England Journal of Entrepreneurship Entrepreneurship* (Vol. 20). <https://digitalcommons.sacredheart.edu/neje/vol20/iss1/4>
- The international handbook on social innovation. (n.d.).
- Thompson, M. (2018). Social capital, innovation and economic growth. *Journal of Behavioral and Experimental Economics*, 73, 46–52. <https://doi.org/10.1016/j.socec.2018.01.005>
- Tong, A., Sainsbury, P., & Craig, J. (2007). Consolidated criteria for reporting qualitative research (COREQ): A 32-item checklist for interviews and focus groups. *International Journal for Quality in Health Care*, 19(6), 349–357. <https://doi.org/10.1093/intqhc/mzm042>
- Valle-Mestre, L., Jiménez-Jiménez, D.,

- & Manzaneres-Martínez, D. (2022). Analysing the impact of organisation's dual mission on the development of social projects and innovation. *Journal of Organizational Change Management*, 35(3), 651–665. <https://doi.org/10.1108/JOCM-03-2021-0090>
- Vluggen, R., Kuijpers, R., Semeijn, J., & Gelderman, C. J. (2020). Social return on investment in the public sector. *Journal of Public Procurement*, 20(3), 235–264. <https://doi.org/10.1108/JOPP-06-2018-0023>
- Wang, X., Yin, Y., Deng, J., & Xu, Z. (2023). Influence of trust networks on the cooperation efficiency of PPP projects: moderating effect of opportunistic behavior. *Journal of Asian Architecture and Building Engineering*, 22(4), 2275–2290. <https://doi.org/10.1080/13467581.2021.1972002>
- Welter, F. (2012). All you need is trust? A critical review of the trust and entrepreneurship literature. In *International Small Business Journal* (Vol. 30, Issue 3, pp. 193–212). <https://doi.org/10.1177/0266242612439588>
- Yin, M., & Jahanshahi, A. A. (2018). Developing knowledge-based resources: The role of entrepreneurs' social network size and trust. *Sustainability (Switzerland)*, 10(10). <https://doi.org/10.3390/su10103380>
- Zan, H., Jiang, K., & Ma, J. (2024). Social trust, green finance, and enterprise innovation. *Finance Research Letters*, 63. <https://doi.org/10.1016/j.frl.2024.105386>
- Zhang, L., Zou, Y., Wang, W., Jin, Z., Su, Y., & Chen, H. (2021). Resource allocation and trust computing for blockchain-enabled edge computing system. *Computers and Security*, 105. <https://doi.org/10.1016/j.cose.2021.102249>
- Zhang, M., Ji, D., & Chen, X. (2022). Building Trust in Participatory Design to Promote Relational Network for Social Innovation. *ACM International Conference Proceeding Series*, 2, 94–102. <https://doi.org/10.1145/3537797.3537817>